TOORAINE

Arktikat ootab ees kullapalavik

Kliimamuutustest räägitakse üldiselt negatiivses võtmes, samas avab see suure rahapaja – Arktika. Põhiküsimus on aga selles, kes on nõus piirkonda kaitsma. ▸8–9

EUROOPA LIIT

Teel reformitud Euroopa Liidu poole

Eile jõudis lauale visand kokkuleppest, mis võiks hoida Suurbritannia ELis. Peaminister **David Cameroni** juhtimisel püütakse piirata nt sotsiaalsüsteemi kuritarvitamist. ▸6–7

Äripäev

Kolmapäev, 3. veebruar 2016
nr 23 (5383) **3 eurot**

EUR/USD	USD/EUR	EUR/SEK	EUR/RUB	NordPool	Euribor
1,0918	0,9160	9,3383	86,3841	30,38	-0,094%

Maksupiits valdade kohal

▸ Idee seada omavalitsustele laekuv tulumaks sõltuvusse töökohast jätab vallad ja ettevõtjad eri arvamusele. ▸4–5

↑ **JÕELÄHTME vallavanem Andres Umboja sõnul on naiivne loota, et tänu tulumaksu jaotumise muutmisele hakkavad maale töökohad tekkima.** FOTO: ANDRAS KRALLA

TÖÖVAIDLUS

Nordea jageleb endise usaldusisikuga

Nordea panga Eesti esindus keeldub tööle võtmast endist ametiühingute usaldusisikut, kuigi töövaidluskomisjon nii otsustas. Skandinaavia ametiühingute toel jätkub vaidlus kohtus. ▸8–9

EHITUS

Kui ehitaja pani tapeedi viltu seina

Siseviimistlustöödeks ehitaja palganud koduomanik peaks läbi lugema RYLi ehitusnormid. Nende põhjal saab teada, mille üle on õigus kaevata ja millised ettehei-ted on juba liigne pedantsus. ▸12

INVESTOR

Euroopa aktsiaturg on maailma parim

Paljud analüütikud on öelnud, et tänavu on parim investeerimiskeskkond Euroopas. Tõepoolest, nii odavad nagu praegu ei saa siinsed aktsiad kaua püsida. ▸16–17

KOLUMN

Raivo Hein: Kui sa siiski leiad eneses jõudu sellele survepilvele kuidagi vastu panna, siis hävitatakse sind armutult.

Investor kirjutab, kuidas kolmnurk partei-omavalitsus-riigivõim hävitab armutult selle, kes soovib sellest maffia tunnustega süsteemist välja astuda. ▸14

ÄRIPÄEV 3. veebruar 2016
toimetaja Ken Rohelaan, tel 667 0254, e-post ken.rohelaan@aripaev.ee

TEGIJA

Peter Hunt plaanib ehitada

Wendre omanik Peter Hunt kavatseb Pärnu randa ehitada neljatärnihotelli ja praeguse Wendre tehase kõrvale laienduse, kirjutas Pärnu Postimees. Kui hotelli ehitus tooks Eesti suvepealinna juurde püsivaid töökohti, siis samamoodi aitaks tööpuudust vähendada Wendre tehase juurdeehitis, mis peaks tooma osa tootmist Poola ja Soome tehastest Eestisse.
Hunt saab tunda uhkust, et Wendre ei saa tänavu enam ühtegi lisatellimust vastu võtta ning peab seetõttu tõsiselt otsima võimalust tootmismahtu suurendada.

TÄNA ÄRIPÄEVA VEEBIS

Kuidas lepingu sõlmimise ajal mitte petta saada?

Pettuste eest pole võimalik ennast täielikult kaitsta, kuid piisav eeltöö aitab kõige hullema ära hoida. Lisaks taustauuringule ja ettemaksule tasub kasutada kindlustust, samuti on võimalik tarnijate tootekvaliteeti kontrollida inspektorite abil.

UURI ARIPAEV.EE-ST

VAHUR ROOSAARE sõnul sõltuvad läbirääkimiste taktika ja edasised otsused paljuski läbirääkimiste tüübist.

PÄEVA FAKT

75

protsenti kasumist maksab omanikele Swedbank AB, teatas panga juht Michael Wolf. Nii jätkatakse neli aastat kestnud dividendipoliitikaga, mis teeb 2015. aastal väljamakse suuruseks 10,70 krooni aktsia kohta. Aasta varem oli väljamakse suurus 11,35 krooni aktsia kohta.

TSITAAT

„Ajud ei vaja töötamiseks mingeid kapitalimahukaid betoonkolakaid, vaid korralikku palka. Palga käsitamine investeeringuna on Eesti ettevõtjatele viimaste aastate jooksul täiesti arusaadavaks mõtteks saanud, kuid praegune maksuseaduslik raam ei soosi seda ikka veel üleüldsegi.

Äripäev kirjutas eile juhtkirjas, et majanduse struktuuri muutudes peab muutuma ka maksusüsteem ehk Eesti kontekstis tuleneb sellest vältimatult tööjõumaksude langetamise vajadus.

HOMME

Kas tippkokk Jamie Oliver toob kasu ka Eesti ettevõtetele?

LOE ÄRIPÄEVAST

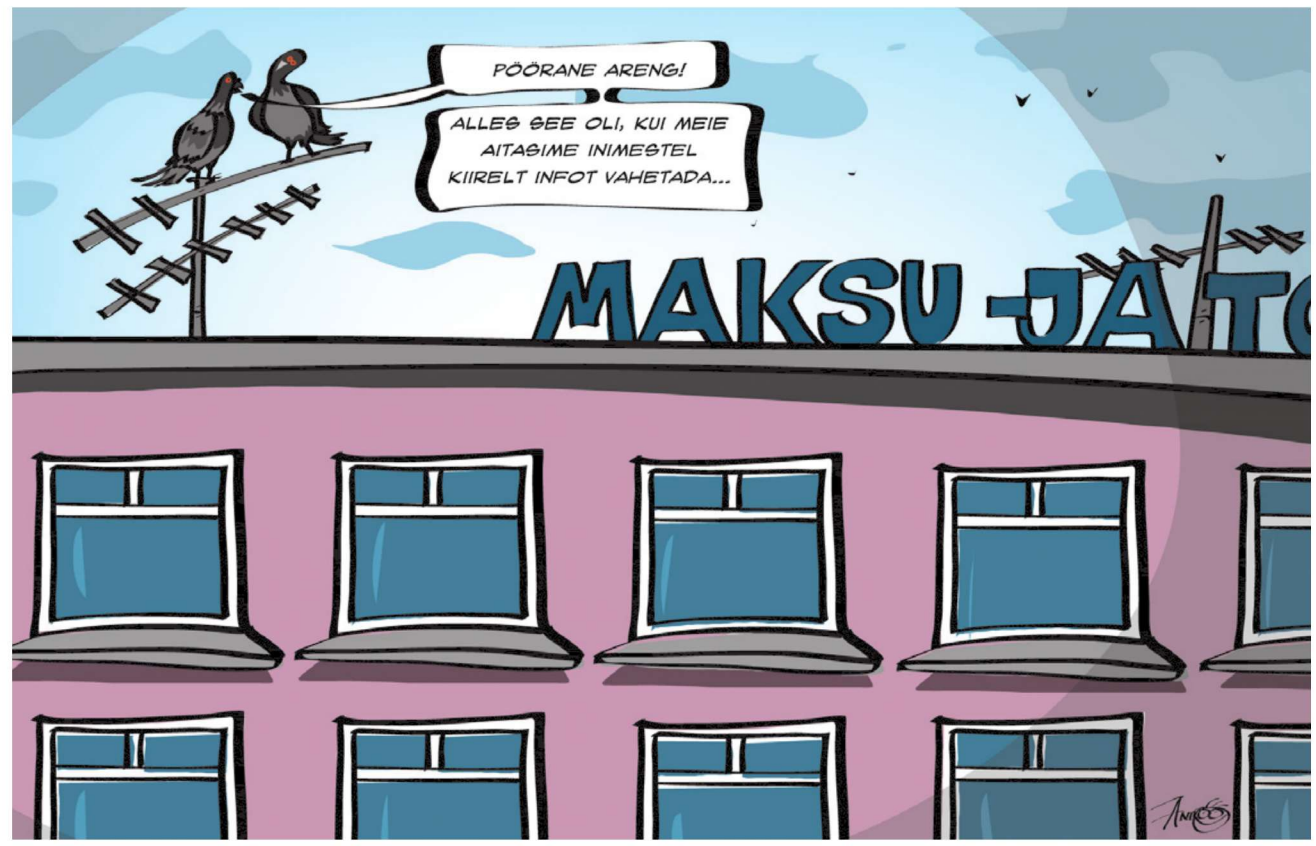

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Jätame deklaratsioonid igaveseks ajalukku

Maksu- ja tolliamet tutvustas esmaspäeval oma uut sihti, et Eesti võiks olla maailma esimene riik, kus kaob maksude deklareerimine. Eesmärk oleks muuta andmete edastus automaatseks, aga jätta ettevõtjale siiski võimalus teabevahetusse sekkuda.

Maksuameti siht on igati kooskõlas Äripäeva juhtkirjades sõnastatud eesmärgiga, et Eestis võiks olla maailma läbipaistvaim ja usaldusväärseim ärikeskkond. Laiemat pilti vaadates peaks sarnaselt toimima kogu e-riik, kus olemasolevad andmed saab koondada ning seeläbi kodanike/ettevõtjate vaeva vähendada.

E-teenuste kasutamine tuleks kasutajale muuta märksa mugavamaks, kui need on praegu. Maksuameti juhi Marek Helmi esitletud visioon, mida mõni kiidab takka ja mõni peab utoopiliseks, võiks ettevõtjasse sisendada uut usku. Usku, et kuigi ettevõtluskeskkonna muutmine võib tunduda keeruline, kui mitte võimatu ülesanne, siis on see sellegipoolest tehtav.

Suurim takistus ettevõtja aruandluse automatiseerimise juures on tõenäoliselt mõttemalli muutus, mitte rahalised või tehnoloogilised probleemid. Ettevõtja peab eelkõige enda jaoks selgeks tegema, kui valmis on ta vähendama oma privaatsust maksuameti ees. Need ettevõtjad, kes peavad end ausaks tegijaks, tulevad maksuametil tõenäoliselt esimeses järjekorras kätt suruma.

Ettevõtja ei taha järjepidevalt täita deklaratsioone, ta tahab oma aega kulutada ettevõtte arendamisele, tootele ja teenusele, töötajatele. Ettevõtja tahab oma asjale keskenduda.

Kas maksuametit saab usaldada? Deklaratsioonivaba keskkonna loomise skeptikud on seadnud kahtluse alla, kas automatiseeritud andmevahetus on turvaline ja usaldusväärne – kuidas garanteerida, et keegi ei hakka lekitama ettevõtte olulist teavet või ärisaladust?

> **„Ettevõtjad, kes peavad end ausaks tegijaks, tulevad maksuametil tõenäoliselt esimeses järjekorras kätt suruma.**

Sellise hirmuga tulevad enamasti välja need, kes on varem sellise kogemuse saanud või ei ole seni veel jõudnud ärieetilisele küpsustasemele. Ettevõtja, kes ei tunne end mugavalt, kui tema tehingud on riigile pidevalt nähtavad, peaks endalt küsima, mida ja miks ta varjab.

Deklaratsioonivaba andmevahetus peaks viima selleni, et riik saab tõhusamalt kasutada olemasolevaid andmeid, hoida kokku aega ja raha. Ka ettevõtjal jääb rohkem aega tegeleda tähtsamaga kui ajakulukas aruandlus.

Arvamuskonkurss näitab kitsaskohti. E-riik on ka tänavuse Eduka Eesti arvamuskonkursi üks põhiteema. Eelkõige nähakse, kuidas kunagised e-riigi uuenduslikud saavutused on jäänud toppama ning ei suudeta potentsiaali ära kasutada.

Oma võistlustöö, kuidas saaks e-riiki arendada, on kirjutanud nii IT-ettevõtja Priit Alamäe kui ka vabakutseline ajakirjanik Mariliis Pinn. Täna Äripäeva veebis ja homse lehe arvamusküljel saate lugeda e-teenuste arendamist pakkuva ettevõtja Margus Simsoni mõtteid, kuidas end e-riigina reklaamiv Eesti on ajast maha jäänud ning peaks rohkem pingutama, et olla taas uuenduslik, nagu kunagi olid digiallkiri ja e-valimised.

Praegu on ettevõtjal õige aeg oma ettevõtte maksuteave selle pilguga üle vaadata, kas kõik oleks ja ka paistaks aus, kui näiteks andmevahetus oleks automaatne juba homme.

Loe Äripäevast
Uudis "Lõhmusele maksuameti lennukas plaan meeldib" tänases lehes lk 9

Hannes Veskimäe:
Triigiksin särgi ära, paneksin ülikonna selga ja läheksin tagasi tööle. Loodan, et pank selles osas töövaidluskomisjoni otsust täidab.

Endine Nordea ametiühinguaktivist vaidlustas vallandamise. LOE LÄHEMALT LK 8-9

3. veebruar 2016 **ÄRIPÄEV**
toimetaja Maire Kasemaa, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee

Inglismaa firma tasub pankrotiohus Signwise'i võlgu.

Pankrotiavaldus võeti tagasi

MARTA JAAKSON
marta.jaakson@aripaev.ee

Pilveteenust pakkuva idufirma Signwise kaubamärki kasutava ettevõtte Cross Borders Trust Service pankrotimenetlus tõenäoliselt lõpetatakse, sest advokaadibüroo Varul võttis avalduse tagasi. Võla on lubanud tasuda Signwise'i omaniku firma Inglismaal.

Osapooled kohtusaali ei ilmunud ja nii teatas kohtunik vaid ajutisele pankrotihaldurile, et osapooled on saatnud teate, et advokaadibüroo on pankrotiavalduse tagasi võtnud.

Ajutine pankrotihaldur Oliver Ennok selgitas, et Varuli advokaadibüroo müüs oma nõude ei kellelegi muule kui Signwise'i emaettevõtteks tituleeritud Inglismaal registreeritud uuele kehale SignWise Corporation Limited.

Delikaatsete isikuandmete pilves hoidmise ja digiallkirjastamise teenust pakkuva Signwise'i omanik Ott Sarv on seni Äripäevale tabamatuks jäänud ning tema eest on kõnelenud Eestis tegutsevate ettevõtete juhatuse liige Tiit Anmann.

SignWise Corporation Limitedi väikeomanik Kaspar Aasamets kinnitas pankrotimenetluse alguses, et Signwise'i tegevust Inglismaale viia pole plaanis. Ka ei osanud ta selgitada, miks ettevõte just Inglismaal on registreeritud.

Kuna nõude tasus Signwise'i kaubamärgiga Eesti ettevõtete väidetav emaettevõte Inglismaal, ei soovi osapooled pankrotimenetlusega jätkata. Varuli advokaadibüroo nõustus kohtuniku sõnul katma kõik kohtumenetlusega tekkinud kulud.

Ennok märkis, et kui osapooled oleksid menetlusega jätkanud, oleks temal kui ajutisel pankrotihalduril tulnud nõuda istungi edasilükkamist ja ettevõttele trahvi määramist. Nimelt ei esitanud firma Cross Borders Trust Service pankrotihaldurile mitte ühtegi nõutud dokumenti.

Probleemne firma kirjutati Panamasse. Signwise'i kaubamärgi all tegutseb Eestis kolm firmat ning Inglismaal üks. Üks Eestis tegutsevatest firmadest SW Development on alates teisipäevast tuntud likvideerija Raul Pindi mõjusfääris ja registreeritud Panamas. Ettevõtte uus nimi on Stratford Reserve OÜ.

Pint ei avaldanud, kelle soovil seda tehti. Pint märkis, et ei teadnud, et tegemist on tuntud idufirmaga. "Ärimudelis kasutatavate ärikehade roll on marginaalne, samuti nende jurisdiktsioon ja eluiga. Umbes nagu labidal kraavi kaevamise juures. Kui sul on ikka vaja kraavi kaevata, lähed poodi ja ostad labida. Kui see puruks läheb või on vale konstruktsiooniga, viskad selle prügikasti ja ostad mõne teise. Sama roll on ärikehal ettevõtluses," selgitas Pint. Ta soovitas registrikoodi ja jurisdiktsiooni rolli mitte üle tähtsustada.

↑ **SIGNWISE'I pankrotihaldur Oliver Ennok kuulis eile kohtus, et pankrotiavaldus on tagasi võetud.** FOTO: ANDRAS KRALLA

Mis on mis Signwise

Tuntud kui Eesti edukas idufirma. Firma pakub delikaatsete isikuandmete pilves hoidmise ja digiallkirjastamise teenust.
Ettevõtte kodulehel kiidavad teenust Arengufond, TF Pank ja Fusion Varahaldus. Firma suurklient on ka tööturegister.
Firmasse on investeerinud tuntud ettevõtjad, näiteks Alar Tamingu suurosalusega AS Tavid ning IT-visionäär Linnar Viik, samuti Mobi Solutions OÜ.
Ettevõte on saanud EASilt toetusi kolm korda kokku üle 300 000 euro. Tänavu kevadel osales firma aga Arengufondi programmis, mis aitas 20 Eesti idufirmal müüki käivitada.

Signwise'i firmad

Cross Borders Trust Service OÜ
SW Development OÜ uue nimega Stratford reserve OÜ – maksuvõlg 17 487,01 eurot
SW Sales OÜ – maksuvõlg 11 666,77 eurot
SignWise Corporation Limited – info puudub

EASi toetused:
– 16.09.2013 innovatsiooniosakute toetus 3915 eurot
– 17.07.2013 keskkonnasõbraliku innovatsiooni arendamine IKT abil 19961,13 eurot

Universaalne puidu/pelletikatel
UNI-Pell
koos metallist punkri ja internetist juhtimisega
1900 €
OPOP malmkatlad
GARANTII 10 aastat
SUPERHINNAD
A-klassi tsirkulatsioonipump 95 €
www.ostakatel.ee
tel. 5267072
TEHNIKA 10, VIIRATSI, VILJANDIMAA

VÕLGLASED SOOMES?
Kiirhagiavalduste esitamine tasumata arvete alusel. Nõustamine eesti keeles.
Mauren OÜ Seppo Maunula
info tel 55 64 64 74, seppo@mauren.ee

AVISION
Aitame sõnumi nähtavaks muuta!
www.avision.ee
+372 6307474
rent@avision.ee

VALIMISED

Trump trumbatud, Clinton selge edumaata

USA Iowa osariigis käima läinud USA presidendivalimiste karusselis sai eelvalimistel vabariiklastest suurima toetuse Texase senaator Ted Cruz, trumbates üle Donald Trumpi. Cruzi toetus oli 27,7%, Trumpil 24,3%.
Demokraatide partei leeris kujunes aga rebimine Hillary Clintoni ja Vermonti senaatori Bernie Sandersi vahel ootamatult tasavägiseks. Kui pea kõik hääled said loetud, oli Clintoni toetus 49,9% ja Sandersi toetus 49,6%, vahendas Bloomberg.
Sandersi, Cruzi ja Trumpi kampaania ühine nimetaja on populism.

TEHNOLOOGIA

Suurfirma toob oma IT-keskuse Eestisse

Rahvusvaheline suurfirma arvato Financial Solutions avab järgmisel nädalal Tallinnas oma IT-arenduskeskuse.
Keskus hakkab ettevõttele pakkuma IT-tuge, aidates luua ja toetada arvato üleilmseid süsteeme. Ettevõte plaanib Eestis kolme aasta jooksul värvata kuni 100 IT-spetsialisti. arvato Eesti tegevjuht on varem Swedbankis ja Maksekeskuses töötanud Agnes Makk.
arvato Financial Solutions on rahvusvaheline finantsteenuste pakkuja ning osa Bertelsmanni grupist. Ettevõttel on üle 7000 töötaja 22 riigis ning hallata umbes 10 000 klienti, spetsialiseerudes peamiselt jae- ja elektroonilisele kaubandusele, telekommunikatsiooni, kindlustuse, panganduse ja tervishoiu sektorile.

ÄRIPÄEV 3. veebruar 2016
toimetaja Maire Kasemaa, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee

Urmas Kupp:
Türi valda motiveeriks hoopiski see, kui riik aitaks kaasa linna planeeritava tööstuspargi loomisele.

Türi abivallavanem tulumaksu jaotamise muutmist ei toeta

Tulumaksu laekumine näitab Harju maakonna ülivõimsat juhtimist

tulumaksu laekumine omavalitsuste eelarvesse 2014. aastal, eurodes

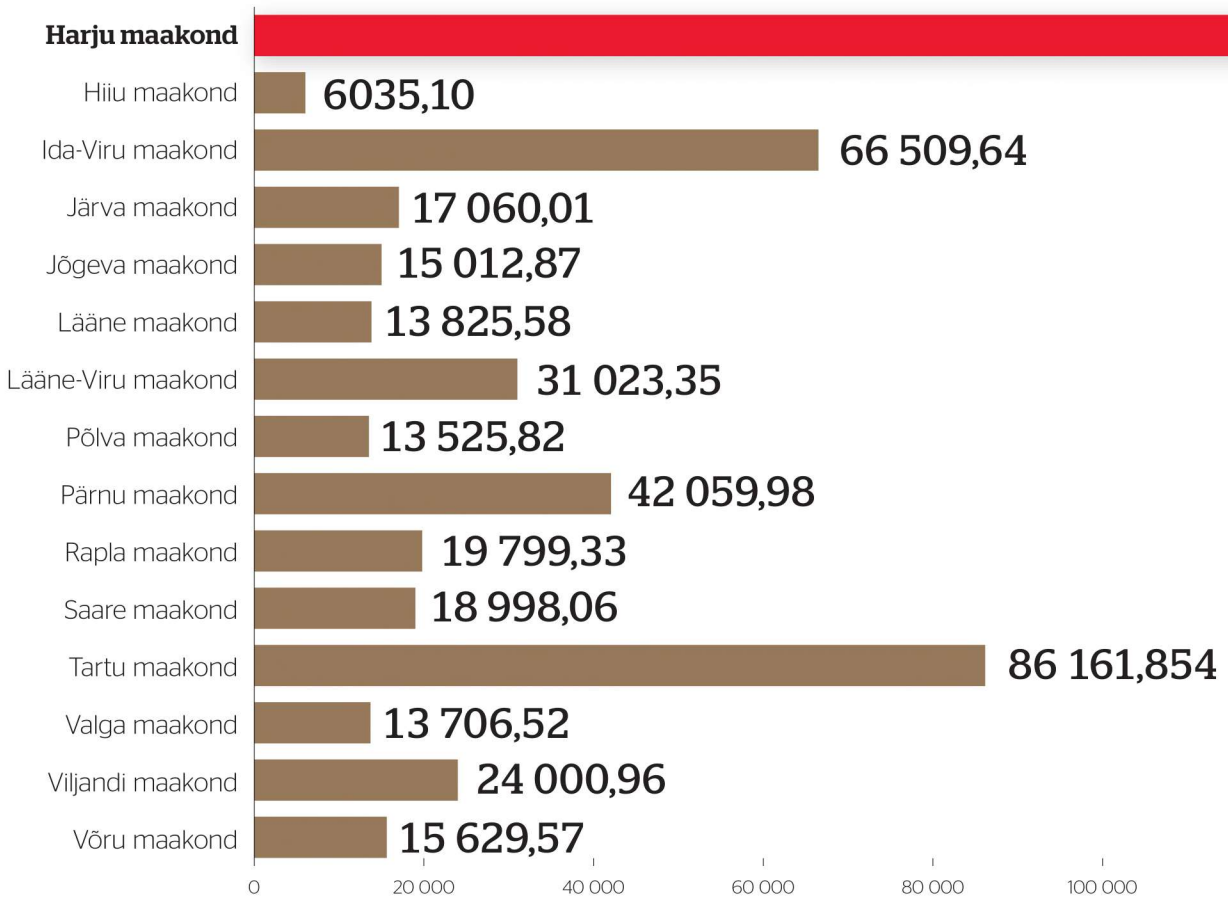

TULUMAKS

Raha vallale töökoha alusel. Idee taas laual

↑ **KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA juhi Mait Paltsi sõnul suhtub mõni omavalitsus ettevõtjasse kui tülikasse tegelasse.** FOTO: RAUL MEE

ELIISA MATSALU
eliisa.matsalu@aripaev.ee

Ettevõtjad loodavad, et tulumaksu osaline sidumine töökohaga paneb omavalitsusi rohkem töökohti looma. Omavalitsuste juhid on aga veendunud, et riik suretab selle plaaniga maakohad lihtsalt välja.

Haldusreformi käigus on taas esile kerkinud idee jaotada osa tulumaksust töökoha alusel. Nii hakkaks umbes 11% kohalikele omavalitsustele laekuvast tulumaksust laekuma elanike töökoha järgi. See teeks ligi 97 miljonit eurot 800 miljonist, mis omavalitsustesse praegu laekub. Muudatus viidaks ellu koos tasandusfondi lisatava ääremaalisuse komponendiga, mis tagab, et ääremaade tulubaas ei halveneks.

Rahandusministeeriumi kohalike omavalitsuste finantsjuhtimise osakonna juhataja Sulev Liivik selgitas, et võimalike maksumuudatustega tahetakse ennekõike omavalitsused rahaliselt iseseisvamaks muuta ja anda neile rohkem valikuvabadust. Tema sõnul peaks omavalitsuste roll kohaliku elu korraldamisel kasvama. Elanike maksukoormust suurendada ei kavatseta. Muudatus on aga veel vaid idee tasandil ning tagasiside ja analüüsi ootel. "Kiiret pole," ütles Liivik.

Liivik märkis, et idee siduda tulumaksu laekumine osaliselt töökohaga käisid rahandusministeeriumile välja ettevõtjad. Selle eesmärk on suurendada omavalitsuste motivatsiooni oma territooriumil ettevõtluskeskkonda arendada ja aidata kaasa töökohtade loomisele.

Omavalitsustelt tahetakse pingutust. Kaubandus-tööstuskoda pakkus tulumaksu jaotumise elu- ja töökoha idee välja juba kaks aastat tagasi. Koja juhi Mait Paltsi sõnul soovivad ettevõtjad eelkõige, et omavalitsused ettevõtlust toetaks. Nimelt on tema sõnul ettevõtjate tagasiside näidanud, et on omavalitsusi, kus suhtutakse ettevõtjatesse kui tülikatesse tegelastesse, kellest pole mingit tolku. "Neil omavalitsustel, kes annavad en-

Tasub teada
Kuidas jaotub tulumaks

Praegu laekub 20protsendisest tulumaksust üle poole ehk 11,6% brutopalgast kohalikku omavalitsusse, kus töötaja on sisse kirjutatud.

20% tulumaksu läheb füüsilise isiku palgast maha pärast tulumaksuvaba miinimumi (170 eurot) ja töötuskindlustuse mahaarvamist. Seega saab näiteks 1000 euro suuruse brutopalga juures KOV endale automaatselt 116 eurot, kokku maksab isik aga tulumaksu 158,8 eurot.

Kui haldusreformi käigus muudetakse tulumaksu jaotumist elu- ja töökoha vahel, laekuks edaspidi umbes 11% tulumaksust, mis läheb praegu KOVi kukrusse, töökoha järgi. See oleks 11,6%st 1,28 protsendipunkti ehk 1000 euro suurusest brutopalgast 12,8 eurot läheks töökoha omavalitsusse, 103,2 aga elukoha järgi.

13

eurot saab KOV 1000eurost kuupalka saava inimese tulumaksust vähem, kui maksumuudatus jõustub.

11

protsenti kohalikele omavalitsustele laekuvast tulumaksust hakkaks maksumuudatuse korral laekuma elanike töökoha järgi. See teeks ligi 97 miljonit eurot 80 miljonist, mis omavalitsustesse praegu laekub.

40 7184,33

Pigem peaks olema selge eesmärk toetada ka väiksemaid ja kaugemaid valdu, et maaelu päris välja ei sureks.

↑ **GRAANUL INVESTI tegevjuht, Äripäeva aasta ärimees Raul Kirjanen**

FOTO: ANDRAS KRALLA

dast parima ettevõtluse arendamisel, pole ka midagi karta. Otse vastupidi," ütles ta.

Palts märkis, et maksujagamise muutust tuleb vaadata kontekstis, mida soovitakse saavutada pärast reformi. "Reaalne olukord võib olla siis selline, kus räägime 200 omavalitsuse asemel näiteks 50st," rääkis ta. Suurem omavalitsus, kus on rohkem elanikke ja suurem tulubaas, annab võimaluse ettevõtlust süsteemsemalt ja mahukamalt arendada. "Teiste riikide kogemus on näidanud, et sellest ainuüksi ei piisa, et motivatsiooni tekitada ja kõrgel hoida. Töökohapõhiselt tulumaksu jaotada lisaks elukohajärgsusele on proovitud ja see töötab," ütles Palts.

Omavalitsuste parem suhtumine on Paltsi sõnul Eesti arendamiseks vajalik. "Piltlikult öeldes – kui üks 50 töötajaga ettevõte soovib tootmisüksuse kuhugi rajada, peaksid omavalitsused selle pärast võidu jooksma, mitte ootama, kuni neid üles leitakse. Seda peaks ka tulumaksu jaotamise süsteemi muutmine soodustama," ütles ta.

Mõte ilus, reaalsus teine. Tallinna külje all asuva Jõelähtme vallavanem Andres Umboja seevastu ei usu, et tulumaksu jaotumise idee kuidagigi töökohti maakohtadesse luua aitab. "See võib mõttevälgatusena tunduda üllas idee, kuid praktikas ei töötaks see kindlasti," ütles ta. "Loota, et tänu tulumaksu jaotumise muutmisele hakkavad maale töökohad tekkima, on naiivne," lisas ta. Tema sõnul on töökohad koondunud keskuste ümber, mis on paratamatu ja tagasipöördumatu. Ettevõtlust arendatakse ikka seal, kus on piisavalt ressursse, nagu vesi, kanalisatsioon, elekter, inimesed ja ühistransportiühendus. "Minu arvates polegi see halb, et töökohad keskuste ümber koonduvad. Nii suudame siiski toota mõistlike kuludega ja oleme konkurentsivõimelisemad," selgitas Umboja.

Türi tahab tööstusparki. Ka Türi abivallavanem Urmas Kupp ütles, et tulumaksu ümberjaotamine pigem ei motiveeri ettevõtluskeskkonda parandama, kuna tõenäoliselt Türi vald hoopiski kaotaks sellega tulu. Kupu sõnul motiveeriks Türi valda hoopiski see, kui riik aitaks kaasa linna planeeritava tööstuspargi loomisele. Nimelt on Türi üldplaneeringus paika pandud, et vald kavatseb linna külje alla suurele põllule tööstuspargi ala rajada. "Ettevõtlus on sellesse piirkonda koondunud ja me näeme, et oleks ettevõtjaid, kes tuleksid oma äri sinna laiendama või uusi firmasid rajama," rääkis Kupp. Paraku on Türi vald riigilt maatükki munitsipaalomandisse taotlenud, kuid riik pole nende soovile vastu tulnud. Asi on aetud keeruliseks – Kupu sõnul on maa-amet seisukohal, et maad ei anta ära niisama, vaid alles siis, kui Türi on maale vedanud trassid ja kanalisatsiooni ning loonud liitumispunktid, korraldab riik neile kinnistutele tahtjate korral enampakkumise. "See on aga probleemne lahendus. Mis huvi peaks meil siis üldse olema trassid välja ehitada?" küsis Kupp.

Kupp lisas, et nüüd on Türi püüdnud ajada asju ettevõtete, mitte riigiga. "Samuti mõtleme, kuidas kaasa aidata sellele, et noortel peredel või uutel töötajatel oleks võimalik endale Türi valda eluase soetada," ütles ta. Et aga tulumaksu ümberjaotamine Türile midagi annaks, Kupp ei usu.

Muudatus ei tohi maakohti suretada. Mitmes maapiirkonnas tegutseva Graanul Investi tegevjuhi, Äripäeva aasta ärimehe Raul Kirjaneni sõnul on tulumaksu jaotamisel mitu tahku. "Meil pole kunagi olnud üheski maapiirkonnas kohalike omavalitsustega mingisuguseid probleeme," ütles ta. Olenemata sellest, kus asub tootmine ja kas osa töötajaid tuleb ka naabervaldadest, on maapiirkondades loodavad töökohad olnud kohalikele omavalitsustele alati väga olulised.

"Võib-olla on see juhus, kuid võib-olla just sinna luuaksegi töökohti, kus suhtumine sellesse on soosiv," ütles Kirjanen. Tema sõnul on ilmekas näide Imavere vald, millest on saanud Eesti puidutööstuse üks keskusi. Seal käivad tööl väga erinevate valdade inimesed, aga valla suhtumine töökohtade loomisesse on alati olnud väga positiivne.

Kirjanen lisas, et enne tulumaksu ümberjagamist tuleks analüüsida, kuidas praegu olukord on ja kas see on probleem. Kindlasti hakkab sellisel juhul maksutulu minema suuremate keskuste juurde. "Kas idee eesmärk on keskuste maksutulu kõrval asuvate valdade arvel kasvatada?" küsis ta.

Samuti on Kirjaneni sõnul suur osa kohaliku omavalitsuse kulusid seotud ikkagi kohaga, kus inimene elab, alates lumekoristusest kuni lasteaia- ja koolikohtadeni. "Enne senise olukorra muutma tuiskamist tuleks seda analüüsida ja välja selgitada probleemid. Pigem peaks olema selge eesmärk toetada ka väiksemaid ja kaugemaid valdu, et maaelu päris välja ei sureks," ütles Kirjanen.

Maal on töökätest puudust. Väike-Maarja vallavanema Indrek Keskküla sõnul on idee panna omavalitsusi töökohtade peale mõtlema hea, kuna praegune süsteem seda tegema ei motiveeri – praegu keskendutakse peamiselt vaid sellele, kuidas saada inimesi enda valda sisse kirjutama. Elu- ja töökohapõhine tulumaksu jaotus paneks Keskküla sõnul valdu töökohtade loomise pärast muret tundma ja ettevõtjatele sõbraliku näoga otsa vaatama.

Küll aga on Keskküla sõnul vaja põhjalikku plaani ja analüüsi, sest maksusüsteemi muutmiseks peavad kohalikud omavalitsused vähemalt viieaastast kava ette teadma. Näiteks tekitavad küsimusi transpordiettevõtted, keda on Väike-Maarjas mitu. "Töötaja võib olla sisse kirjutatud kuhugi Lõuna-Eestisse, töökoht on üle Euroopa laiali, kuid ettevõte on kirjutatud Väike-Maarja valda. Kuhu siis tema tulumaks läheb?" küsis ta.

Kuigi Väike-Maarjas Keskküla sõnul töökohti jagub, on murekoht pigem töökäte puudus. "Arvan, et ka paari aasta pärast on meil olukord, kus uuel ettevõttel on raske leida 10–15 uut töötajat," ütles ta.

VIANOR on juhtiv rehvide ja velgede müügi ning autoremondihooldusega tegelev ettevõtte, millel on 9 filiaali Tallinnas, Tartus, Viljandis, Rakveres ja Pärnus.

Otsime oma kollektiivi

MÜÜGIOSAKONNA JUHATAJAT

Sinu peamiseks tööks on:
- Müügiosakonna töö korraldamine ja juhtimine;
- Toodete sortimendi ja hinnapoliitika kujundamine;
- Laovarude planeerimine ja eeltellimuste koostamine;
- Kliendihaldus ja uute klientide leidmine;
- Klientide rahulolu ja hea teenindustaseme tagamine;
- Tegevuste planeerimine, analüüs ja aruandlus.

Oled ettevõtja hingega ja tahad arendada enda oskusi. Tahad teha tulemuslikku tööd ja saada osa tulemusest! Kui Sa naudid inimestega suhtlemist ja tunned vajadust midagi saavutada, siis oledki Sina see, keda me otsime.

Sul on:
- kõrg- või tehniline keskeriharidus;
- müügitöö kogemus
- hea pingetaluvus ja suhtlemisoskus;
- otsustus-, algatus- ja analüüsivõime;
- väga hea eesti ja hea vene, inglise või soome keele oskus;
- arvuti kasutamise oskus;
- B kategooria juhiluba.

Kasuks tuleb:
- sarnane töökogemus, soovitavalt rehvide, autovaruosade või autode alal;
- eelnev juhtimiskogemus.

Omalt poolt pakume Sulle mitmekesist, huvitavat ja pingelist tööd, positiivset töökeskkonda ja kolleegide toetust, konkurentsivõimelist palka ja motivatsiooniprogrammi, arenemisvõimalust. Töökohaga kaasneb ametiauto.

Lisainfo:
- Töökoht asub Tallinnas.
- Tööle asumise aeg: kohe
- Töökoha tüüp: põhikohaga töö tähtajatu lepinguga.

VIANOR
Member of Nokian Tyres

Kandideerimise lõpptähtaeg on 29. veebruar 2016.
Kandideerimiseks saatke palun oma CV ja motivatsioonikiri info@tireman.ee.

GRANO

sündinud on Eesti üks suuremaid digitrüki ettevõtteid

Novembris 2015 sõlmisid ühinemislepingu AS Koopia Kolm ja AS Multiprint.
Alates veebruarist 2016 jätkame tegevust AS Grano Digital nime all.
Kasutusele võtame GRANO kaubamärgi.

www.grano.ee

SUURBRITANNIA

Euroopa püüab britid liidus hoida. Laual on

SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Eesti võidupühast juunis võib saada kuupäev, mil britid hääletavad Suurbritannia nõudmiste järgi reformitud Euroopa Liidus jätkamise või lahkumise üle.

Kokkuleppe võimalikud piirjooned selgusid eile, mil Ülemkogu president Donald Tusk saatis liikmesriikidele laiali keerulise läbirääkimisprotsessi tulemuse.

Selle dokumendi baasilt – mis näeb Briti peaministri David Cameroni nõudmistele vastu tulles ette ka võimaluse piirata kuni neljaks aastaks sotsiaaltoetuste maksmist teiste ELi riikide kodanikele, peaksid ELi valitsusjuhid napilt kahe nädala pärast lukku lööma lõpliku sõnastuse.

"Uue kokkuleppe visandis on ilmne edasiliikumine kõigis neljas valdkonnas, kus Suurbritannia muudatusi tahab," säutsus Cameron eile Twitteris. Lisades, et veel on vaja tööd teha. Sama möönis Tusk – lepe vajab kõigi liikmesriikide toetust. Eriti Ida-Euroopa riikidest, kust palju inimesi on lahkunud Suurbritanniasse paremat elu otsima, on hoiatatud britte ELi teiste riikide kodanike diskrimineerimise eest.

Eesti on Põhjala riik. Peaminister Taavi Rõivas kommenteeris eile, et Eesti seisukoht sarnaneb siin rohkem Põhjamaadega. "Eestlased ei ole Suurbritanniasse läinud suuremate sotsiaaltoetuste pärast," vahendas agentuur Bloomberg.

Eile avalikustatud tekst katab kõik valdkonnad, kus Suurbritannia muudatusi nõudis. Lisaks sotsiaaltoetuste piiramisele nõutati garantiisid euroalavälistele riikidele, et neid ühisturul ei diskrimineeritaks ega sunnitaks tihedamale lõimumisele, näiteks pangandusliidu liikmeks, milleta rahaliidu riigid edasi ei saa. Samas öeldakse dokumendis, et euroalavälised riigid ei või omakorda sellist lõimumist takistada – kriisi ajal takistas just Suurbritannia vastuseis eelarvenorme karmistanud fiskaalleppe vastu võtmist. Samuti nõudis Suurbritannia suuremaid õigusi rahvusparlamentidele ning Euroopa Liidu konkurentsivõime parandamist.

↑ SUURBRITANNIA peaminister David Cameron võõrustas nädalavahetusel Ülemkogu presidenti Donald Tuski, et olulisemad nõudmised kokkuleppesse sisse saaks.
FOTO: EPA

Ettepanek täpsustab, et ELi seadustes sisalduv järjest tihedama lõimumise siht ei tähenda poliitilise liidu süvendamist. Nii ei saa sellega õigustada näiteks lisavolituste nõutamist ELi institutsioonidele, küll aga ei välista see tihedamast koostööst huvitatud riikide kiiremat edasiliikumist. Parlamendid saavad ettepaneku järgi omale "punase kaardi", millega blokeerida ELi seadusi, kui seda on valmis nõudma 55% ELi riikide parlamentidest. Toetuste poolel tahetakse näiteks lastetoetused neile lastele, kes lähteriiki maha jäävad, indekseerida selle riigi elatustasemele vastavaks.

Kunstlik ahvatlus. Komisjon möönab, et liikmesriikide sotsiaalsüsteemid on erinevad ja võivad endast kujutada ekstra ahvatlust, miks teise riiki kolida. Pähklit püütakse katki hammustada sel moel, et rõhutatakse liikmesriigi õigust täpsemalt määratleda, kellel ja mis alustel on õigus toetusi saada. Näiteks selgitas üks läinud aasta lõpul Tallinna väisanud Briti valitsusametnik, et madalat palka sotsiaaltoetustega täiendades püüab Briti valitsus aidata vähem kvalifitseeritud ja kehvemate väljavaadetega kodanikke. Kui aga sama ametiga nõustub doktorikraadiga idaeurooplane, kes igal juhul palgas võidab, ei võimalda see valitsusel oma

AVA EXPRESS
KOLIMISTEENUSED
Tel 613 9737, 503 6450 | ava@ava.ee | www.ava.ee

CITROËN BERLINGO
säästliku ja puhta diiselmootoriga mudeli hind al 14 300 €
www.renneks.ee
4,1 L / 100 km
Uuenenud CITROËN BERLINGO – mõistlikud kulud ostuhetkest!

2014 2015
CITROËN BERLINGO on AMTELI 2014 ja 2015. aasta andmetel enimmüüdud tarbesõiduk Eestis.
Rikkaliku mugavusvarustusega ja täiustatud tehnoloogiliste lahendustega mahtuniversaal või 5-kohaline kaubik.
Bensiinimootoriga mudeli hind al 12 700 €
Eesti populaarseim tarbesõiduk kaubaruumiga 3,3 m³
Hind al 11 000 €
CRÉATIVE TECHNOLOGIE
CITROËN
Pakkumine kehtib kuni 29.02.2016 või seni, kuni jätkub soodushinnaga autosid. TÄHELEPANU! Pildil olev auto on illustratiivse tähendusega.
Keskmine kütusekulu ja CO_2 näitaja: BERLINGO Blue Hdi 100 4,1 l/100km ja 111 g/km.
Renneks Kaubandus OÜ
Suur-Sõjamäe tn 36, Tallinn 11415
Oleme avatud: E–R 9–18
Automüük: 510 0745, 504 0601, 627 0580, 627 0583
Autoteenindus: 627 0582
Autorent: 510 0745, 627 0584
info@renneks.ee
www.renneks.ee
RENNEKS

EVIKO
EHITAME TARGALT
25 aastat ehituskogemust
✔ Peatöövõtt
✔ Projektijuhtimine
✔ Üldehitus
✔ Restaureerimine
Õpetaja 9A, Tartu | tel 730 6050 | eviko@eviko.ee
www.eviko.ee

pakkumine

Ä Kommentaar

Britid liidus - parim lahendus

KALLE PALLING
riigikogu Euroopa asjade komisjoni esimees

Eestile on oluline Suurbritannia jätkamine ELis. Lisaks majanduslikele kaalutlustele võiksid liikmesriigi eraldumisel olla tõsised tagajärjed liidu usaldatavusele, kuvandile ja ka edasisele toimimisele. Kindlasti peab liikmelisust vaatama ka julgeolekupoliitilisest aspektist, ehkki siin on igapäevases mõttes primaarne NATO liikmelisus. Tuski ettepanekuid kokkuvõtvalt on positiivne see, et esmapilgul aluslepinguid muutma ei peaks.

Me ei ole päri Suurbritannia iga mõttega, kuid suur osa esitatud muredest on olemas. Kui need saab lahendatud ja Suurbritannia jätkab ELis, on kõik võitnud. Ülereguleerimise ja tarbetute aktide tühistamisel oleme kindlasti Suurbritannia liitlased ja eestkõnelejad. Liikmesriikide parlamentide rolli tugevdamine teeb ühtepidi olemasolevat otsustusprotsessi keerulisemaks, samas annab juurde ELi "kojutoomisel" ja tugevdab riikide omanditunnet Euroopas toimuva suhtes.

Peame oluliseks turu kõiki põhivabadusi, ka töötajate vaba liikumist. Kindlasti lahendaks suure osa probleemidest, kui riigid vaataksid realistlikult enda pakutavad sotsiaalabipaketid üle, kuid praegu pole ilmselt õige hetk teemat sellisel viisil lauale panna. Alguse juurde tagasi – kõige olulisem on Eesti jaoks olulise liitlase jätkamine ELis.

eesmärki täita. Seda paistab komisjoni ettepanek arvestavat.

Püütakse ka piirata sotsiaalsüsteemide kuritarvitamist – et see ei oleks kolimise peamine eesmärk. Sarnaste probleemidega on maadelnud teisedki riigid – kui Äripäev 2014. aastal Iirimaal käis, ringles seal kuuma teemana lugu, kuidas Islandi vulkaani purskest seiskunud lennuliikluse tõttu ei saanud Poola tagasi kolinud "Iiri töötud" enam odavlennufirmaga toetuste järele tulla.

Riigikogu Euroopa asjade komisjoni esimees Kalle Palling ütles eile, et diskrimineerimist Eesti toetada ei saa, kuid pakutud lahendused näivad kiirel vaatlusel Eestile vastuvõetavad.

"Kui pakutakse erakorralise tööjõu sissevoolu ohjamiseks mehhanismi, saaksid seda vajadusel kasutada ka teised liikmesriigid ehk siis midagi kosmilist hetkel laual ei ole – osapooled üritavad vastastikku kompromisse leida ja samas mitte sildu põletada," ütles Palling. "Pakutud lahendused peaksid meile üldiselt sobima." Eestile on kõige tähtsam Suurbritannia kui olulise liitlase jätkamine Euroopa Liidus, rõhutas ta.

> **Euroopa Liidu ühtsuse hoidmine on meie kõigi jaoks suurim katsumus ja minu mandaadi peamine ülesanne**
>
> **Ülemkogu president Donald Tusk**

Eesti jätkab majandusvabaduse esirinnas

USA mõttekoja Heritage Foundation koostatavas maailma riikide majandusvabaduse indeksis langes Eesti sel aastal koha võrra, kuid sai 0,4 punkti võrra suurema skoori kui aasta tagasi.

Tänavuses tabelis on Eesti koha vahetanud Iirimaaga, kes nihutas Eesti 9. kohale. Majandusvabaduse poolest oleme Euroopa kolmas riik. Venemaa on 153. kohal, valdavalt Aafrika riikidest koosnevas "suuresti ilma majandusvabaduseta" grupis vaid kahe koha kaugusel indeksi viimasest rühmast ehk "represseeritud majandusega riikidest", kuhu kuuluvad näiteks Valgevene, Põhja-Korea ja Kuuba, aga ka Argentina.

ÄRIPÄEV.EE

Ä Edetabel

Eesti kõrgel kohal

Täielik majandusvabadus:
1. Hongkong
2. Singapur
3. Uus-Meremaa
4. Šveits
5. Austraalia

Kõrge majandusvabadus:
6. Kanada
7. Tšiili
8. Iirimaa
9. **Eesti**
10. Suurbritannia
11. Ameerika Ühendriigid
12. Taani
13. Leedu
14. Taiwan
15. Mauritius
16. Holland
17. Saksamaa
18. Bahrein
19. Luksemburg
20. Island
21. Tšehhi
22. Jaapan

ALLIKAS: HERITAGE FOUNDATION

75 ettevõtet tasub üle kolmandiku maksudest

Ä PIRET REILJAN
piret.reiljan@aripaev.ee

Eesti maksutulu sõltub oluliselt 75 suurest ettevõttest, kes tasuvad koguni enam kui kolmandiku kokku umbes 100 000 ettevõttelt laekuvatest maksudest.

"Kui kellegagi neist 75 ettevõttest midagi juhtub, mõjutab see kohe oluliselt maksulaekumist," nentis maksu- ja tolliameti peadirektor Marek Helm. Samas toonitas ta, et väikeettevõtlus pole mitte vähem oluline.

Helm juhtis tähelepanu, et üle 15 000 ettevõtte sai mullu riigilt rohkem raha tagasi, kui ise kokku makse tasusid. Samas ei tahtnud Helm seda näitajat probleemiks nimetada, öeldes, et kõik oleneb ettevõtte struktuurist: kas tegemist on eksportijatega.

Numbritest tõi Helm veel esile, et 5000 ettevõtet tasub 90% maksudest. "Nemad tagavad eelarvekindluse," sõnas ta. Ülejäänud 95 000 ettevõtet peaksid Helmi sõnul küll samuti oma maksud tasuma, kuid samas peaks nende suhtlus maksuametiga olema miinimumi viidud.

> **427**
>
> **miljonit eurot rohkem laekus 2015. aastal riigile maksutulu võrreldes 2014. aastaga, eelarveootusi ületas see 136 miljoni euro võrra.**

Helm rõõmustas maksulaekumistest rääkides, et varimajandus on Eestis märgatavalt vähenenud. Näiteks kui veel 2013. aastal ulatus maksuauk 10,1 protsendini laekunud maksudest, siis 2014. aastal oli maksuauk kahanenud 7,5 ja 2015. aastal juba hinnanguliselt 6–6,5 protsendini laekunud maksudest.

Olulist rolli maksuaugu vähenemisel on etendanud esiotsa palju pahameelt tekitanud nn 1000euroste arvete seadus. Helmi sõnul on käibemaksu laekumine pärast nn 1000euroste arvete seadust kasvanud aastas suurusjärgus 160–165 miljonit eurot, samas kui ettevõtete käive pole märkimisväärselt kasvanud. Umbes 100 miljonit eurot sellest muutusest peab Helm just nn 1000euroste arvete seaduse tulemuseks.

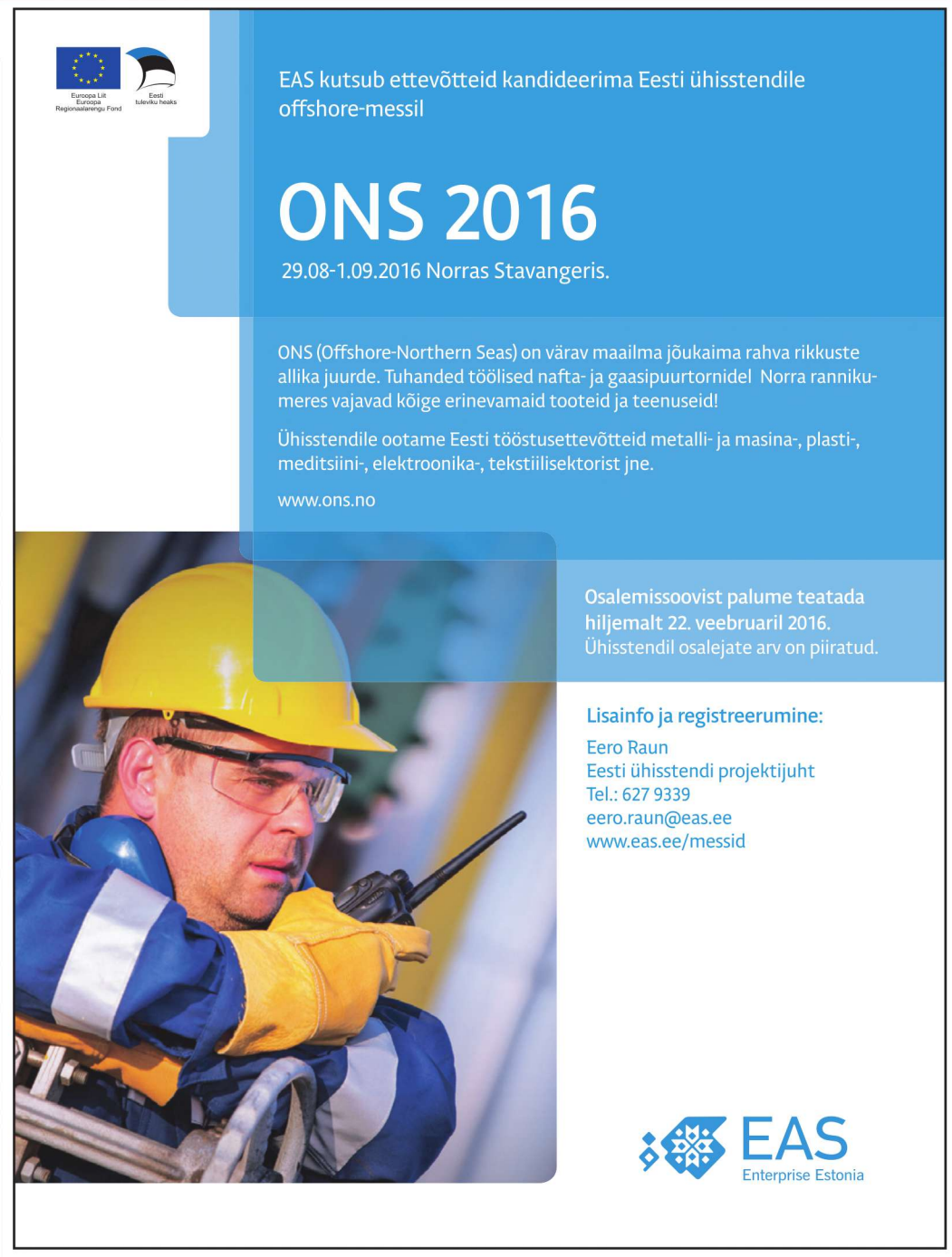

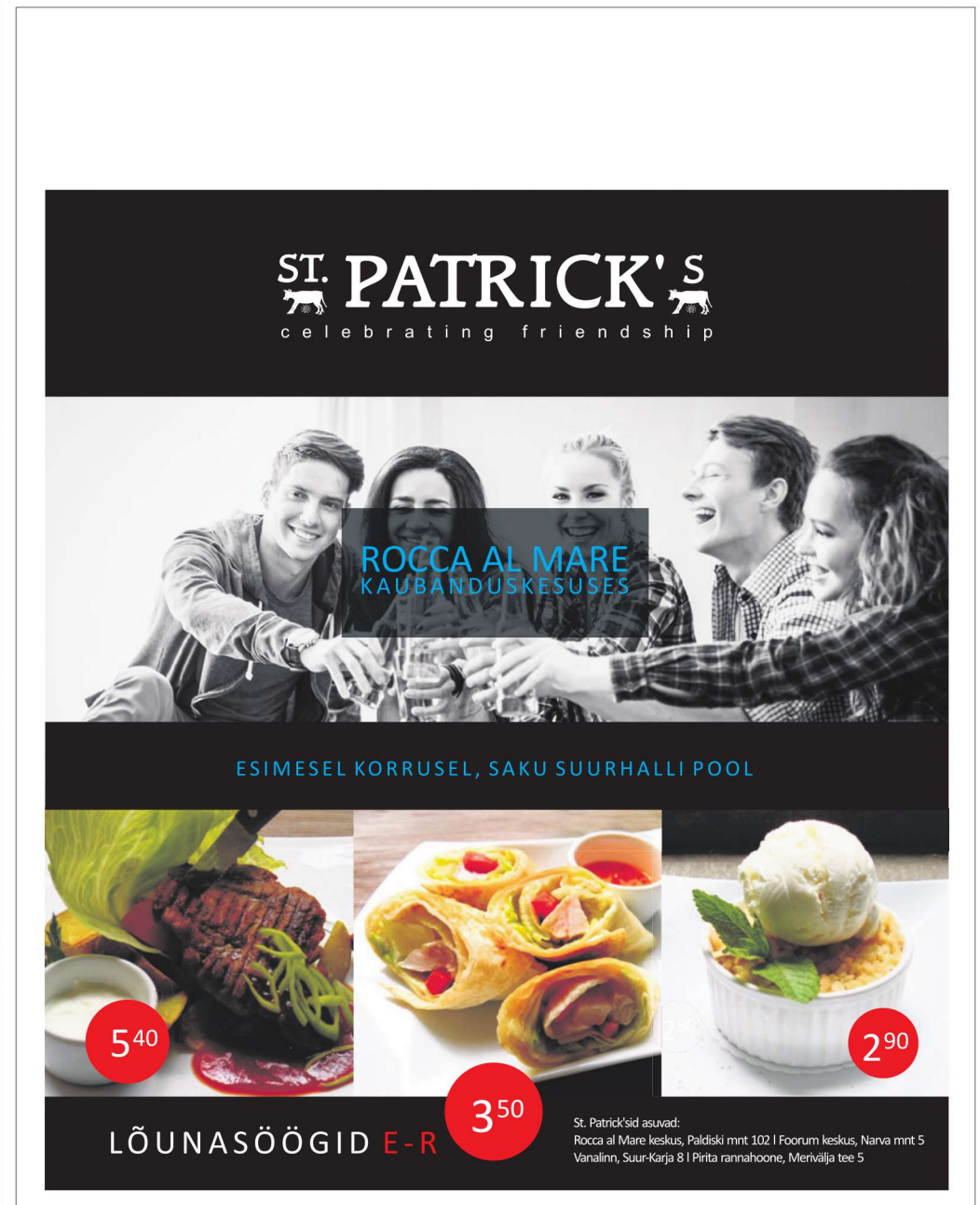

TÖÖVAIDLUS

Nordea vilistab komisjoni otsusele.

Vaidlus jätkub kohtus

KAISA GABRAL
kaisa.gabral@aripaev.ee

↑ NORDEA panga Eesti esinduse juht Petri Nikkilä on kinnitanud, et nad kohtlevad kõiki töötjaid võrdselt. FOTO: ANDRES HAABU

> See andis selge signaali, et Eesti ei ole kolmanda maailma riik, kus siia saadetud välismaised juhid võivad teha, mida heaks arvavad.
>
> Nordea endine ametiühingu usaldusisik Hannes Veskimäe

Kuigi töövaidluskomisjon määras vallandatud ametiühingu usaldusisiku Hannes Veskimäe tagasi Nordea panka tööle, pole pank töösuhtest huvitatud, Veskimäed kontoris näha ei soovi ning ka töötasu on välja maksmata.

"Kindlasti oli tegemist väga positiivse pretsedendiga Eestis töötavate inimeste jaoks," oli Veskimäe töövaidluskomisjoni otsust kommenteerides rahulolev. Veskimäe vaidlustas töövaidluskomisjonis enda vallandamise Nordea pangast, väites, et see oli ebaseaduslik.

"See (töövaidluskomisjoni otsus – toim) andis selge signaali kõigile välismaistele suurkorporatsioonidele, et Eesti ei ole kolmanda maailma riik, kus siia saadetud välismaised juhid võivad teha, mida heaks arvavad. Eesti on õigusriik, siin on töötajaid kaitsvad seadused ja neil on oma õigused. Õiguskaitseorganid on erapooletud ja otsused saab kiiresti," märkis Veskimäe.

Pank endist töötajat näha ei soovi. Tänavu 12. jaanuaril otsustas töövaidluskomisjon Nordea pangast vallandatud töötaja ja ametiühingute usaldusisiku Hannes Veskimäe tööle tagasi ennistada, öeldes, et vallandamine oli sisutühi. Samuti kohustas komisjon panka lõpetama Veskimäe diskrimineerimine ning teda viivitamatult tööle tagasi võtma. Kokku oli üheksa punkti, millest komisjon rahuldas kuus Veskimäe kasuks.

Veskimäe ütles, et oli valmis pärast otsuse lugemist järgmisel päeval tööle naasma, kuid teda peatas kõne pangast. Helistaja oli Nordea Eesti ettevõtete panganduse divisjoni juht Silver Kuus, kes märkis, et ta küll tunnustab töövaidluskomisjoni otsust ja see kehtib, kuid Veskimäed ei soovita tööle tagasi.

Pank esitas 18. jaanuaril kohtule hagi eesmärgiga takistada Veskimäe tööle naasmist. Kohus seda hagi aga ei rahuldanud.

"Triigiksin särgi ära, paneksin ülikonna selga ja läheksin tagasi tööle. Loodan, et pank selles osas töövaidluskomisjoni otsust täidab. Kolleege ja kliente pole kaua näinud, oleks rõõm taasnägemisest ja tööle naasmisest. Loodan, et pank maksab lõpuks välja ka saamata jäänud palga, nagu seadus ette näeb," ütles Veskimäe ja andis mõista, et oleks valmis tööle tagasi minema, kui lubataks.

Otsus kohustas panka maksma Veskimäele töötasu alates eelmise aasta vallandamisest oktoobris.

Kompromissiotsingud jooksid liiva. Vahepeal on toimunud ka kohtumisi finantstöötajate liidu, ametühingute keskliidu ja panga esindajate vahel, et arutada panga kollektiivlepingu tingmusi ja leppida kokku ametühingute ja Nordea Eesti suhete normaliseerumine. Kuid Veskimäe sõnul jooksid need läbirääkimised liiva ja ühist keelt ei leitud.

Ka Eesti Finantstöötajate Liidu aseesimehe Tanel Erik Podari sõnul ei jõutud läbirääkimistel ühise seisukohani. "Kuna Nordea ei ole valmis tunnistama ühtegi eksimust, täitma Eesti seadusi ega õiguskaitseorganite lahendeid, oli ühise seisukoha kujundamine pehmelt öelda keeruline," märkis Podar.

Veskimäe nendib, et praegu tundub siiski jalge ees olevat kohtutee, sest pank on vaidlustanud nii esimese, möödunud aastal töövaidluskomisjonis langetatud otsuse Veskimäe kui usaldusisiku diskrimineerimise tuvastamisel kui ka teise, tänavu 12. jaanuaril langetatud otsuse vallandamise ebaseaduslikkuse kohta ning diskrimineerimise kohta ametiühingualase tegevuse tõttu. "Ees võib olla pikk ja väsitav vaidlus, aga mis seal ikka, eks selleks kohtud ongi, et õigust mõista. Kuna minu advokaadikulud tasuvad Skandinaavia finantssektori ametiühingud, siis nii mina isiklikult kui ka kõik partnerid on valmis vajadusel pikaks protsessimiseks. Siiski loodan väga, et lõpuks saabub murrang ka Nordea suhtumises ja saame kriisi koostöös lahendada ning liikuda edasi sõpradena," lisas Veskimäe.

Ta lisas, et ei pea isiklikku vimma, sest kõik on inimesed ja teevad vigu. "Loodan, et tööle naastes Nordea täidab töövaidluskomisjoni lahendeid ning minu diskrimineerimist ei jätka," märkis Veskimäe.

Nordea: see pole vaidlus ametiühinguga. Nordea Eesti kommunikatsioonijuhi Jane-

Kronoloogia

Nordea ametiühingute usaldusisiku Hannes Veskimäe nimi kerkis meediapilti siis, kui ta võttis sõna meeste ja naiste palgalõhe vähendamise teemal finantssektoris. Temast sai Nordea panga ametiühingute eestvedaja ja usaldusisik. Veskimäe ja mitu Äripäevaga rääkinud anonüümsust palunud Nordea töötajad väitsid, et pärast seda hakkas pank Veskimäed diskrimineerima ja töötulemustele etteheiteid tegema.

Veskimäe ei saanud enda sõnul vabalt ametiühingutegevust arendada. Veskimäe kaebas töövaidluskomisjoni ning komisjon tuvastaski diskrimineerimise ja palus pangal see lõpetada. Selle asemel pank otsustas aga Veskimäe järgmisel päeval vallandada, mille Veskimäe otsustas samuti töövaidluskomisjoni edasi kaevata.

12. jaanuaril langetas komisjon otsuse, kus teatati, et Veskimäe ennistatakse tagasi tööle ja vallandamine on õigustühine. Samuti paluti Veskimäe diskrimineerimine lõpetada.

Pank on mõlemad komisjoni otsused vaidlustanud ning asi liigub edasi kohtu suunas.

Komisjoni otsus

Enamik nõudeid rahuldati

Töövaidluskomisjon otsustas Töövaidluskomisjon otsustas 12. jaanuaril peetud istungi järel avalduse osaliselt rahuldada ning

1) tuvastab Hannes Veskimäe ja Nordea Bank AB Eesti filiaali vahel 16.06.2011. a sõlmitud töölepingu tööandjapoolse erakorralise ülesütlemise tühisuse
2) loeb Hannes Veskimäe ja Nordea Bank AB Eesti filiaali vahel sõlmitud töölepingu ülesütlemisega mittelõppenuks
3) kohustab Nordea Bank AB Eesti filiaali töölepingut Hannes Veskimäega viivitamata edasi täitma
4) tuvastab Hannes Veskimäe diskrimineerimise töötajate ühingusse kuulumise tõttu
5) kohustab Nordea Bank AB Eesti filiaali lõpetama Hannes Veskimäe diskrimineerimine
6) mõistab Nordea Bank AB Eesti filiaalilt Hannes Veskimäe kasuks diskrimineerimisega tekitatud mittevaralise kahju hüvitamiseks välja hüvitise summas 500 eurot

Kolm Veskimäe nõuet jättis töövaidluskomisjon rahuldamata.

Liina Liivi sõnul käsitles töövaidluskomisjoni hinnang panga ühe töötaja lepingu lõpetamist. "Kahjuks ei leidnud see juhtum töövaidluskomisjonis lahendamist ja me oleme kujunenud olukorra tõttu sunnitud jätkama vaidlust kohtus, mis pakub vajalikku kaitset nii pangasaladusele kui ka tunnistajate privaatsusele," kommenteeris Liiv panga poolt.

"On kahetsusväärne, et vaidlusküsimust meie endise töötajaga seostatakse avalikkuses kui vaidlust panga ja ametiühingu vahel. Nordea pank on konstruktiivsetes läbirääkimistes nii Eesti ametiühinguorganisatsioonide kui ka Nordea grupi ametiühinguga koostöö edasise arendamise teemal," lisas Liiv.

Pank on korduvalt teemat puudutades rõhutanud, et nad on valmis ametiühingutega laua taga läbirääkimisi jätkama ning et kõnealune vaidlus puudutab ühe töötaja ja panga vahelisi asju, mida nad ei pea õigeks privaatsuse huvides avaldada. Varem on ka panga juht Petri Nikkilä Äripäevale rõhutanud, et nad kohtlevad kõiki töötajaid võrdselt.

Lõhmusele maksuameti lennukas plaan meeldib

PIRET REILJAN
piret.reiljan@aripaev.ee

LHV Panga asutaja ja suurim aktsionär Rain Lõhmus suhtub maksuameti ideesse mõne aasta pärast kõik maksudeklaratsioonid kaotada positiivselt ja peab seda teostatavaks.

"Mina suhtun algatusse selgelt positiivselt. Praeguse maksusüsteemi järgi peaks see olema ka enamalt jaolt teostatav, kuna Eestis on ettevõtete puhul maksustatavad näiteks dividendid, mitte kasum," sõnas ta. Tavapäraselt maksustatakse maailmas kasumit, mille arvutamine on sageli komplitseeritud ja sisaldab tõlgendamisruumi. Eestis seda probleemi pole.

Lõhmus lisas, et eks infotehnoloogiaga seonduvalt ole alati hirm, et privaatsus kannatab, aga ometi kasutame mobiiltelefone, internetti, pankasid jne.

"Minule sümpatiseerib ettevaatav mõtlemine ja tahe teha midagi uut ning asjaajamist lihtsamaks muutvat," ütles Lõhmus.

Maksuamet avaldas esmaspäeval, et nende uus suur eesmärk on kaotada aastaks 2020 kohustuslikud maksudeklaratsioonid, nii et ettevõtja ja maksuameti suhtlus piirduks vaid sellega, et ettevõtja kontrollib nutiseadmest, kas tal on maksuasjadega kõik korras. Palkade info jõuaks maksuametisse otse pangaülekannetest ja kaoks palkade ning tööjõumaksude deklareerimine. Hoopis maksuamet oleks see, kes koostaks aruandlust ettevõtjale, kas viimase maksuasjadega on kõik korras.

Dividend kahandas Swedbank Eesti kasumit

Nii Swedbanki kui ka Danske Eesti kasum vähenes mullu, selgus eile avaldatud majandustulemustest.

Swedbanki Eesti kasum langes mullu aastaga 62%. Möödunud aastal oli Swedbank Eesti kasum 59,2 miljonit eurot. Panga teatel oli kasumi kahanemise peamine põhjus Swedbanki erakorralise dividendimaksega seotud maksukulu. "Mullu panustasime märkimisväärselt Eesti riigieelarvesse, makstes erakorralise dividendi pealt 100 miljonit eurot tulumaksu," teatas pank pressiteate vahendusel.

Swedbanki juhatuse esimehe Robert Kiti sõnul kasvab nii erakui ka äriklientide laenuportfell stabiilselt. Võrreldes 2014. aasta lõpuga kasvas laenuportfelli maht mullu 4,2%. Hoiuste maht kerkis aasta jooksul 12,4%.

Tulemused

Swedbanki kasum sulas enam kui poole väiksemaks

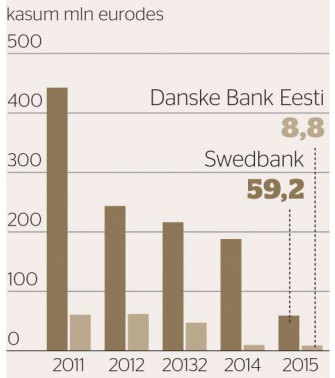

ALLIKAS: SWEDBANK, DANSKE BANK EESTI

Swedbank AB teatas eile oma neljanda kvartali tulemused. 3,81 miljardi kroonine kasum jäi veidi analüütikute ootustele alla, kuid pank jätkab oma neli aastat kestnud dividendipoliitikaga.

"Kuigi tulud olid madalate intressimäärade tõttu jätkuvalt surve all, valmistas kasvav hoiuste maht rõõmu," kommenteeris Swedbanki juht Michael Wolf.

Pank teatas, et tasub omanikele 75% kasumist. See teeb mullu 10,70 krooni aktsia kohta.

Danske Bank Eesti teenis mullu vähem kasumit kui aasta varem, kuid aastases võrdluses tulud kasvasid. Panga teatel kahanes kasum 2014. aasta 9,8 miljonilt eurolt mullu 8,8 miljonile eurole, sest laenude allahindluste reserv vähenes oluliselt vähem kui eelnenud perioodil.

ÄRIPÄEV.EE

TARBIJAKÄITUMISE AASTAKONVERENTS 2016
19.02.2016
Kaval Antsu talu, Tallinnas

KUIDAS MÜÜA ERINEVATELE TARBIJASEGMENTIDELE ROHKEM?

Kuidas müügikeskkond mõjutab tarbijate ostuotsuseid?
Rootsi Lundi Ülikooli kaubanduse uuringute professor **CECILIA FREDRIKSSON**

Kuidas tarbijate ostuandmete ajaloo abil tuleviku käitumist prognoosida?
Erply tegevjuht **KRISTJAN HIIEMAA** ja New Base juht **RAUL LEPPIK**

Millised on laste tarbijakäitumise eripärad?
Kaubamaja Lastemaailma kaubandusjuht **KÄTLIN HÄNINEN**

Välisturistide tarbijakäitumise eripärad
(esineja kinnitamisel)

Kuidas paremini mõista Soome tarbijaid?
Tartus elav Soome kirjanik **MIKA KERÄNEN**

Mis paneb noori ostma?
Tallinna Ülikooli sotsioloog **KATRIN TIIDENBERG**

Mida trendikad inimesed (osta) tahavad?
Ajakirjanik ja Kahvliahvi kokaraamatu autor **MERLE LIIVAK**

Täpsem info konverentsi kohta **www.kaubandus.ee**

Konverentsi soodushind kuni 11. veebruarini 199 eurot (km-ga 238,80).
Täishind 269 eurot (km-ga 322,80).
Kahe või enama isiku korraga registreerimisel ühest maksjaettevõttest kehtib allahindlus 5%.

Lisainfo ja registreerimine:
Maarit Eerme, telefon 514 4884,
e-post maarit@kaubandus.ee

Äripäev
Äripäev Kaubandus.ee

300

ETTEVÕTJAGA on maksuamet seni töösuhete vormistamise teemal suhelnud, ütles maksuameti juht Marek Helm.

Ametniku kõne paneb OÜtajad makse korrastama

Mullu viimase kolme kuuga hakkas vähemalt 157 isikut senise näiliku teenuseosutamise asemel deklareerima tööja juhatuse liikme tasu väljamakseid, selgub maksuameti andmetest. Tööjõumakse lisandus selle tulemusel kokku 210 000 eurot. Nimetatud 157 isikust 83 puhul on tegemist otseselt maksuameti pöördumise tulemusel tehtud ümberklassifitseerimistega, märkis maksuamet aasta kokkuvõttes. Maksuameti pöördumiste tulemusena lisandus riigikassase tööjõumakse 102 000 eurot.

Üleeilsel pressikonvetentsil sõnas maksu- ja tolliameti juht Marek Helm, et viimastel kuudel vestleb maksuamet tõsiselt ettevõtjatega võimalike varjatud töösuhete teemal, aga seda mitte kontrolli kaudu, vaid lihtsalt helistades ja suheldes. "Umbes kolmandik kontakte lõpeb sellega, et ettevõttes on tööjõumaksude tasumisega kõik korras," sõnas Helm.

Küsimusele, mis siis ülejäänud 2/3 kontaktide puhul ilmneb, nentis Helm, et neil puhkudel on ettevõtjad probleemi tunnistanud ja võtnud aja, et vormistada töösuhted korrektselt.

ÄRIPÄEV.EE

MAAILMAMAJANDUS

Arktika sulamine avab rahapaja. Kes kaitseb ookeani kullapalaviku eest?

PILLE IVASK
kaasautor

Kliimamuutustest räägitakse üldjuhul negatiivses võtmes, samas avab see ka suure rahapaja – Arktika, kirjutas Bloomberg.

Investeerimisfirma Guggenheim Partners juht Scott Minerd meenutas, et veel kolm aastat tagasi oli tal kindel nägemus, missuguse majandusliku surve paneb kliimamuutus maailmamajandusele.

Siis aga kohtas ta endist USA riigisekretäri George Schultzi, kes ütles: "Kujuta ette, et sa ärkad homme üles ja loed ajalehest pealkirja "Maailm on avastanud uue ookeani"." Schultz ütles, et Arktika avanemine võib olla tähtsaim sündmus alates jääaja lõpust 12 000 aastat tagasi.

Pole kahtlustki, et Arktika jääkilbi sulamine avab ukse uude maailma: uued energiaressursid, võimalused kalastamiseks, kaubaveoks, teadusuuringuteks. Venemaa on Arktikas juba esimesed sammud teinud: aastal 2007 panid venelased põhjapooluse "alla" enam kui 4000 meetri sügavusele Põhja-Jäämerre püsti oma lipu.

Energia ja kaubavedu on tõenäoliselt esimesed, mille vastu hakatakse suurt huvi tundma. Norra on teeninud suure varanduse naftat puurides, fossiilsete kütuste avastamine Arktikas on jõudnud ka USA energiapoliitikas olulisele kohale. Sulanud jää tähendab, et suvekuudel saavad kaubalastid Koreast New Yorki üksnes 5000 kilomeetri pikkuse reisiga, muidu on reis 12 000 kilomeetrit pikk. Veetemperatuuri tõustes muutuks Arktika ühtlasi ka toiduallikaks, eeskätt kalapüügi tõttu.

Arktika kaasamine maailmamajandusse. "Kui vaadata majandusarengu ajalugu eri regioonides, võime näha väga palju vigu," analüüsis Minerd, kes on töötanud ka Morgan Stanleys. "Tundub tõesti, et peaksime hakkama arendama vähemalt mingit miinimumstandardit, mis oleks Arktika majandusarengu aluseks," pani ta ette.

Üks võimalikke lahendusi on maailma majandusfoorumi 22 liikmest koosneva maailmaasjade nõukogu koostatud Arktika investeerimisprotokoll. Protokoll on pigem üldine ning lähtub pikaaegsetest eesmärkidest, sätestatakse ökosüsteemi kaitse olulisus, rõhutatakse korruptsiooni vältimise vajadust ning rahvusvahelise koostöö olulisust. Arktika riikide hulka kuuluvad Kanada, Venemaa, Taani, Soome, Island, Norra, Rootsi ja USA.

Protokollis viidatakse, et Arktika muutub palju ja kiiresti. Guggenheim Partners alustas Arktika-uuringutega juba viis aastat tagasi, see oli ka aeg, mil Minerd ise seal käis. Ta mõistis, et läbimõeldud investeeringud ja mõistlik käitumine on väga olulised. Analüütikud püüavad välja mõelda, kuidas saaks Arktikat maailmamajandusse kaasata.

Triljon dollarit. Rahalist mõõdet on Arktikale raske anda, aga räägitakse, et riigid peaksid koos investeerima triljon dollarit,

HALDUS

Eesti Haldus

PAKUME ÜHISTUTELE SOODSATEL TINGIMUSTEL HALDUS-ja KORISTUSTEENUST!

Eesti Halduse poolt pakutavad haldus- ja heakorrateenused ühistutele:

- Korteriühistu haldus ja hooldus
- Soojusõlme tehnohooldus ja **24h avariiteenus**
- Raamatupidamisteenus
- Trepikodade ja välisterritooriumi koristus
- Juriidiline teenus
- Kõrgtööteenused
- Ventilatsioontorustiku ja seadmete sisepuhastus
- Trepikodade akende pesu
- Trepikodade seinte ja põrandate süvapesu
- Keldrite puhastamine suurest prahist (koos konteineri rendiga),
- Muru niitmine, vihmaveerennide puhastus ja grafiti eemaldamine.
- Survepesuriga fassaadide pesu ja sambla eemaldus

www.eestihaldus.ee

Ehitajate tee 110,
Tallinn 12618
Tel: (+372) 6646440
Fax (+372) 6646441
info@eestihaldus.ee

Õhuväe kulutused

Krediitkaart kasutuses

VIRGE HAAVASALU
virge.haavasalu@aripaev.ee

Kaitseväe kõrgema juhtkonna krediitkaartide kasutus on avalik, aga õhuväe ja missioonipiirkonnas kasutuses olevate krediitkaartide väljavõtet kaitsevägi julgeoleku kaalutlustel avaldada ei saa.

Õhuväes on krediitkaardid kaitseväe peastaabi pressijaoskonna leitnandi Kristel Maasikmetsa sõnul kasutusel peamiselt välislähetustes õhusõiduki kütuse eest ja lennujaamamaksude tasumiseks, aga nende kulutustuste suurust ja täpsemat sisu nad avalikustada ei saa.

Üks krediitkaart Malis. Praegu on kaitseväes kasutuses 15 krediitkaarti limiidiga 1920–6500 eurot kuus. "Üldjuhul on limiit 1920–3000 eurot, vaid

↑ KAITSEVÄE juhataja Riho Terras kaitseväe peastaabis oma kabinetis. FOTO: ANDRES HAABU

← **LÕUNA-KOREA** jäälõhkuja Araon sõidab läbi Tšuktši mere Arktikas. Laeva pardal on ka teadlaste meeskond, kes teeb piirkonnas keskkonnauuringuid. 2009. aastal välja lastud laeval on palju erinevaid laboreid. FOTO: EPA

1/3

Arktika jääst on sulanud kliima soojenemise tõttu ajavahemikul 1977–2007. Arvestuste järgi võib Arktika 2030. aastaks muutuda suviti jäävabaks.

et sealseid rikkuseid kätte saama hakata. Minerd on üks neist, kes aitas võimalike investeeringute mahtu arvutada. Ta nentis, et tegu on esialgsete hinnangutega ning mitmel puhul pole Arktikast kasu saamiseks investeeringuid üldse teha vajagi.

Sarnaselt mitme teise jätkusuutlikkust taotleva investeeringu algatusega on ka Arktika investeerimisprotokoll soovitusliku iseloomuga.

Arktika vajab kaitsjat. Põhiküsimus on selles, kas ja kes on nõus piirkonda kaitsma, kui algab kullapalavik. Detsembris sõlmisid 200 riiki kliimaleppe, milles sätestati eesmärgid, mida plaanitakse täita. Tõsi, see on iga riigi oma asi, kui palju kliimaolukorra paranemisse panustatakse. Leppe täitmine sõltub seega puhtalt sellest, kui palju ja missuguseid abinõusid rahvusvahelises plaanis kasutatakse.

Protokollist järgmine aste on panna valitsused ja finantseerijad sellele alla kirjutama. Kui kõik osapooled on vastutustundlikud, võib see tähendada, et tulevased suured arendustööd tehakse Arktikat rikkumata. Enne seda on tarvis teha aga palju teadusuuringuid, et seal üldse midagi teha saaks hakata.

Norra polaarinstituudi direktor Jan-Gunnar Withner lausus, et võimalike arendustööde toimumine ja kiirus sõltuvad ainult sellest, kui kiiresti Arktikas jää sulab. Arktika soojeneb praegu kiiremini kui kunagi varem. "Me pole varem selliseid muudatusi näinud. Meil pole midagi, millega seda ajaloolises plaanis võrrelda," lisas ta.

Maxima omanik uurimise all

ELIISA MATSALU
eliisa.matsalu@aripaev.ee

Balti rikkaim mees, Maxima suuromanik Nerijus Numavicius on seotud Leedu ühe suurema haigla ja ravimifirmaketi korruptsiooniskandaaliga. Samuti alustati tema vastu kriminaaluurimist.

Ühtlasi uuritakse Maxima emafirma Vilniaus Prekyba ettevõtete tehinguid ja töötajaid. Peamiselt süüdistatakse neid organiseeritud kuritegudes, rahapesus, korruptsioonis ja pettuses.

Leedu uudisteportaal 15.min.lt kirjutas, et Leedu peaprokuratuuri teatel on Numaviciuse kriminaalsüüdistusi uuritud juba eelmise aasta suve lõpust saati. Avalikkust teavitati uurimisest esimest korda selle aasta jaanuari lõpus.

Üksikasju veel ei ava. Leedu riigiprokuratuuri kommunikatsioonijuht Elena Martioniene kinnitas, et uurimine on tõesti juba pikemat aega kestnud, ent nad ei saa ühtegi detaili veel avalikkusega jagada. Samuti märkis ta, et uurimine ei tähenda veel, et kuriteod tõesti toime pandi.

Numaviciuse jurist Olga Petroševiciene ütles, et nad püüavad anda oma parima, et näidata Numaviciuse läbipaistvust ja kriminaaluurimised aitavad sellele vaid kaasa.

Partneri süüdistus. Eelmisel aastal teatas Numaviciuse kunagine äripartner Mindaugas Marcinkevicius, et Balti rikkaim mees on pannud toime mitu kuritegu, süüdistades teda Vilniaus Prekyba enamusosaluse ebaseaduslikus omandamises ja maksudest kõrvalehiilimises.

Maksupettuse süüdistusega on seotud ka Eesti, kuna väidetavalt müüdi Vilniaus Prekyba kontserni üks tulusamaid ärisid Franmax UAB ligi üheksa korda tegelikust hinnast odavamalt maha Numaviciuse teisele ettevõttele. Süüdistaja sõnul tehti tehinguga Eestile kümneid miljoneid eurosid kahju.

Leedus on eelmise aasta oktoobrist uuritud ka võimalikku korruptsioonijuhtumit Šiauliai haiglas, kus väidetavalt tegi haigla omanik koostööd Eurovaistine ravimifirmaga, mis kuulub samuti Vilniaus Prekybale ehk Numaviciusele. Korruptsioonisüüdistuse said kaks Eurovaistine töötajat. Ettevõtte tegevjuht Kristina Jakubauskiene teatas eile, et astub kohalt tagasi. Uurimised jätkuvad.

STATISTIKA

Euroala tööpuudus vähenes

Eurostati eile avaldatud andmeil kahanes töötuse määr euroalal mullu detsembris viie aasta madalaimale tasemele, 10,4%-le. Madalaim töötuse määr oli detsembris Eurostati andmeil euroala riikidest Saksamaal (4,5%), kõrgeim jätkuvalt Kreekas (24,5%). Kogu ELi vaadates on töötuse määr aastatagusega võrreldes alanenud kokku 23 liikmesriigis. Enim on töötuse määr alanenud Hispaanias, Slovakkias ja Portugalis, tõusnud aga Soomes (9 protsendilt 9,5%-le), Austrias ja Lätis (10,1 protsendilt 10,2%-le).

MAKSUD

Riik nõuab Oliver Kruudalt 341 600 eurot

Maksuamet nõuab ärimees Oliver Kruudalt kohtu kaudu välja 341 604 eurot, mis on kõigest kolmandik maksupettuse tõttu saamata jäänud maksutulust, kirjutas eile Eesti Päevaleht.
Tallinna ringkonnakohus tõendas, et Kruuda lasi variisikute kaudu vormistada fiktiivse arve, et ASist Valmetek Invest makse maksmata vaba raha välja viia. "Mina ei olnud selles ettevõtluses tollel ajal osaline, olin selles ettevõttes kolmas juhatuse liige pärast tehingu tegemist. Küllap on tegelikud ajendid kuskil mujal," kommenteeris Kruuda Eesti Päevalehele.

POSTITEENUS

Omniva käive kasvas ligi 30 protsenti

Logistikaettevõtte Omniva äritulud olid möödunud aastal 75,9 miljonit eurot, kasvades aastaga 27%.
"Kõige enam kasvas rahvusvaheliste teenuste käive, mida toetas pakiäri 11% kasv Baltimaades," selgitas Omniva juht Aavo Kärmas. Logistikateenustest kasvasid enim pakiautomaatide vahendusel edastavate pakiteenuste tulud, mis kasvasid Baltimaades 61%. Kirjateenuste tulu vähenes mullu 9% ehk ligi miljoni euro võrra.

TEHNOLOOGIA

Alphabet tõukas Apple'i troonilt

Google'i emafirma Alphabet teatas kvartalitulemused, mis tõukasid Apple'i troonilt ja tõstsid maailma väärtuslikemaks ettevõtteks Alphabeti. Ettevõtte turuväärtus on nüüd 555 miljardit dollarit. Ettevõtte neljanda kvartali käive oli 21,33 miljardit dollarit. Võrreldes eelmise aasta neljanda kvartaliga kasvas käive 18 protsendi võrra. Kasum ühe aktsia kohta oli 8,67 dollarit analüütikute oodatud 8,07 dollari vastu.

jäävad salajaseks.
näiteks Malis

välisoperatsioonidel teenivatel kontingendi ülematel on see suurem. Praegu siis Eesti kontingendi ülemal Malis," lausus Maasikmets.

Kaitseväes kasutuses olevad krediitkaardid jaotuvad kaheks – õhuväge ja kaitseväe juhtkonna administratsioon.

Kaitseväe juhtkonna administratsioonis on kasutusel neli krediitkaarti, mille limiit on kas 2000 või 3000 eurot. Konkreetsemalt on krediitkaardid kasutada kaitseväe juhataja, kaitseväe juhataja asetäitja ja peastaabi ülema käsundusohvitseridel ja allohvitseril ning administratsiooni ülemal. "Näiteks on kaitseväe juhataja administratsioon krediitkaarti kasutanud valdavalt majutuse eest tasumiseks. Lisaks on viiel korral tasutud sõidukulusid ja ühel korral pagasitasu ning kahel korral vastuvõtukulude eest," märkis Maasikmets. Kokku olid siis avalikustamisele kuuluvad kulutused krediitkaartidega 2015. aastal 8338 eurot.

Välislähetuste tarvis. Kaitseväes väljastatakse krediitkaart kooskõlas teenistuskohustuste ja ametikohaga, kusjuures ametikohale määratu peab selleks esitama taotluse. Seejärel taotleb kaitseväe peastaap kooskõlastatud esildise alusel riigikassast krediitkaarti. Positiivse vastuse korral väljastatakse teenistujale nimeline kaart, kus on fikseeritud kuulimiit. Kulutuste üle peab arvet peastaap. Krediitkaarti saab kasutada välislähetuses ja kaardiga tehtud maksete kohta tuleb esitada täpne aruanne koos vastavate kviitungitega.

ÄRIPÄEV 3. veebruar 2016
toimetaja Urve Vilk, tel 667 0340, e-post urve.vilk@aripaev.ee

REMONT

Kui tapeet on seinas kõver, tõttab vaidlustes appi RYL. Korraliku siseviimistluse normid

MARILIIS PINN
kaasautor

Eestis on levinud Soomes koostatud RYLi ehitusnormid. Sisetööde ja maalritööde RYL on kaks mahukat teost, milles on detailselt kirjas, kuidas sisetöid ja viimistlust teha tuleb ja millistele nõuetele need vastama peavad.

Korteri siseviimistluse inspekteerimisel võib tekkida palju küsimusi – kas värv on korrektselt seinas, kas tapeedi narmendus on norimine või praak, miks on akrüüli liigselt saanud. Kui torud, juhtmed ja muud konstruktsioonid on seina taga peidus, siis maalritööd on kõigile nähtaval – kui vaid väheseid häirib teadmine, et seina taga on elektrijuhtmele tilkunud värvi, siis sama värv tapeedil kriibib silma.

"Kõigepealt vaatavad arendaja ja ehitaja koos ehitusjärelevalve spetsialistiga objekti üle ja leiavad vead," kirjeldas OÜ Kvaliteedijuhi IB omanikujärelevalve spetsialist Peeter Karu ehituse vastuvõtmise kulgu. "Kui siis leitud puudused on likvideeritud, vaadatakse objekt koos kliendiga üle ja siis võivad taas kõik puudusi märkida."

Just ehitusjärelevalve spetsialist oskab hinnata, kas hoone on ehitatud kokkulepitud normide järgi. "Arendaja-ehitaja vahelises lepingus on kirjas, milliste normide alusel ehitus valmib," selgitas Karu, miks tavaliselt klient, kes korterit ostab, leppeid ei tea. Karu sõnul tuleb need punktid kirja panna, kui lõppklient tellib töö otse ehitajalt.

> **Ilu on vaataja silmis, see on abstraktne mõiste. Aga tulemus peab olema korrektne.**
> OÜ Skandi Sisustus tootejuht Elerin Birnbaum

Maalriteenuseid pakkuva OÜ Seinameister juhatuse liige Silver Soom nentis, et ehitust tellivad erinevad kliendid. On neid, kes teadlikult jälgivad, et seinas poleks ühtki pragu ja liistud oleksid millimeetri täpsusega paigas. "Ülejala tööd teha ei tohi, tuleb teha nii hästi, nagu teeks endale. Muidu tuleb tööd teha kaks korda, mida ei tahaks," märkis ta.

Soomi sõnul on kliendid varmad tõelisi vigu leidma ja kui vaja, sunnivad ehitaja praaki ümber tegema. Samas tõi Soom välja, et on palju asju, mida ehituskogemuseta inimene vaadata ei oska. Näiteks erinevate rullidega värvi seinale kandes jääb selle tekstuur erinev. "Selgitame neid asju alati enne töö alustamist, kuid ikka on juhuseid, kus hiljem oleme kliendi soovile vastu tulles ringi teinud," lisas ta.

Äärmiselt põhjalik juhend. Eestis on levinud Soomes kokku pandud RYL-ehitusnormid. Sisetööde RYL 2013 ja maalritööde RYL 2012 on kaks mahukat teost, milles on üksipulgi kirjas, kuidas sisetöid ja -viimistlust teha tuleb – alates eri materjalikombinatsioonidest ja lõpetades vigade loetelu ning soovitud lõpptulemusega.

Täpselt on paika pandud sajad erinevad kombinatsioonid ja välja toodud nõuded, mis ulatuvad selleni, mitu millimeetrit võivad olla pinnatasasuse erinevused.

Karu sõnul on oluline, et iga inimene, kes tellib ehituse, oleks RYLid läbi lugenud. Lisaks on tema sõnul tungivalt soovitatav, et ülevaatusel viibiks ehitusjärelevalve spetsialist.

Kui vaidluseks läheb, on abi RYList, kus on täpselt kirja pandud, millised tapeedil olevad puudused kuuluvad likvideerimisele, millised mitte. "Vaadatakse, kui suur on tapeedi ülekate, et ei oleks pragusid, et muster jookseks kokku, et ei oleks pahteldamisel ebatasasusi," loetles Karu detaile, mida hinnatakse.

Ta lisas, et oluline on säilitada kaine mõistus. "Loomulikult võib väga lähedalt väga heleda valgusega vaadates leida mõne detaili, mis täiuslikkust rikub," märkis ta. Seetõttu on ka kirja pandud, et ülevaatust tuleb teha võimalikult loomulikes tingimustes.

Mõistlikum on viga kohe parandada. Kui on näha vigu, tasub kindlasti neile tähelepanu juhtida. Ka ei tasu Karu sõnul lasta ennast heidutada spetsialistide märkustest, justkui ühest või teisest kohast vigane koht välja ei paista, kuna diivan läheb defekti ette. "See ei ole mingi jutt," ütles Karu. "Viimistlus peab olema igal pool ühtemoodi korrektne."

Kuigi paljud inimesed on jätnud ehitamise ehitaja hooleks ja tulevad tööd üle vaatama alles siis, kui kõik valmis, on Soomil kogemusi ka klientidega, kes iga päev objektil käivad. "Mida varem puudusi märgata, seda lihtsam on vigu parandada," julgustas ta tellijaid ehituse vastu rohkem huvi tundma ja ehitajale puudustest märku andma.

Hea oleks omada ka täpset visiooni enne tööde algust. On inimesi, kes ei tea täpselt, mida tahavad, nii et detailide muutudes selgub sageli, et ümber tuleb teha ka varem tehtud tööd. "See on päris keeruline," märkis Soom.

Tapeet peab olema korrektselt seinas, kuid kuna paljud maalrid ei pane iga päev tapeeti, juhtub ikka, et see ei saa seina kõige paremini. "Meie sisustussalongi astub aeg-ajalt sisse ehitajaid ja arendajaid, kes tulevad murega, et sai kliendile lubatud tapeet seina panna, kuid ei saadud hakkama," selgitas OÜ Skandi Sisustus tootejuht Elerin Birnbaum.

Maalritele antakse nõu, kuidas konkreetse toote kõige hõlpsamini seina saab. "Kahju hakkab neist," ütles Birnbaum ja soovitas oma võimeid realistlikult hinnata – tapeedil olevaid tingmärke peab oskama lugeda ja tapeedi korralikult seina panemiseks on vajalikud spetsiaalsed tööriistad, nagu laserlood ja tapeetimislaud.

Olulised on ka töövõtted, mõne tapeedi puhul on vajalik, et liim läheks seina, sest teisiti venib tapeet välja, fliistapeeti ei tohi aga hoogsalt nühkida, sest see läheb siis karvaseks, ja mõni tapeet võib nõuda eriliimi, sest tavaline võtab värvi lahti.

Ka ehitajad õpivad. Üheks probleemide põhjuseks on, et paljud ehitajad-arendajad puutuvad harva tapeediga kokku, kuna paljudes uutes korterites on seinad värvitud. "Eks nad õpivad," lisas Birnbaum.

"Lahti kuivanud vuugid ja narmendus näitavad, et midagi on valesti tehtud," ütles Birnbaum ja märkis, et sel juhul pole tegu nõuetekohase paigaldusega.

Vigane võib olla ka tapeet ise. Kehtiv ISO standard määrab, et tapeedi mustris võib olla pooleprotsendine eksimus. "Moodsad masinad on üldjuhul nii täpsed, et selliseid vigu juhtub väga harva," lisas ta. Kui juhtubki, siis üldjuhul tootja hüvitab tekkinud kahju.

"Ilu on vaataja silmis, see on abstraktne mõiste. Aga tulemus peab olema korrektne," märkis Birnbaum. Ta lisas, et tapeedi paigaldamiseks on sõltuvalt tootest kirja pandud erinevad parameetrid.

↑ **IGA inimene, kes tellib siseviimistlustöödeks ehitaja, peaks viima end kurssi ehitusnormidega. Juhendi abil on kindlam hinnata, kas tapeet on õigesti seinas, kas pahteldamisel on ebatasasusi jne.**
FOTO: SILLE ANNUK / POSTIMEES / SCANPIX

Ä Tasub teada
Kuidas pinda hinnata?

Viimistluse välimusklassid võtavad arvesse viimistluskombinatsiooni valikut ja osaliselt ka valmis pinna soovitud välimust ja siledust. Valmis pinna määratlemiseks on loodud välimusklasside liigitus. Erinevad on nõuded katvale ja läbipaistvale viimistlusele, sise- ja kattevoodrile ning seinakatte viimistlemisele. Tulemust mõjutab oluliselt ka valitud töömeetod – pintsli või rulliga värvimine, harjamine või pihustamine.
Kui välimusklass pole dokumendis kindlaks määratud, soovitatakse võtta aluseks järgmine liigitus.

Välimusklass E. Pinnad, millele kohaldatakse eriti kõrgeid siledus- ja välimusnõudeid.
Välimusklass 1. Elu-, äri- ja büroohoonete sise- ja välispinnad. Välimusele ja kestusele kohaldatakse kõrgeid kvaliteedinõudeid.
Välimusklass 2. Elu-, äri- ja büroohoonete sise- ja välispinnad, mille välimusele kohaldatakse tavalisi kvaliteedinõudeid.
Välimusklass 3. Pinnad, mil välimusele ja siseruumides ka siledusele kohaldatakse välimusklassist 2 madalamaid nõudeid, ning pinnad, millele ei ole võimalik teha klassist 3 paremat viimistlust.

Ä Mis on mis
Maalritööde RYL 2012

Eesti ehitusteabe fond on välja andnud juhised, kuidas teha ja hinnata maalritöid. Täpselt on välja toodud erinevad töödekombinatsioonid, sealhulgas:
– millised on iga töö aluspinnale seatavad nõuded esmavärvimisel, pesuvärvimisel, hooldusvärvimisel ja remontvärvimisel
– milliseid koormusi pind talub ehk tööd on jagatud 11 koormusklassi. Näiteks 01 siseruumide koormusklass tähendab, et töö sobib kuiva ruumi, kus pinnale mõjub vähene mehaaniline koormus, pind ei pea olema pesukindel. Nt eluruumide laed.
– milline on korrashoiuvahemik, lühike ehk 2–5 aastat, keskmine (5–10 aastat) või pikk (10–20 aastat). Enamik siseviimistlustöid peaks vastu pidama 5–10 aastat.

Milline peab olema valmis viimistlus?

Päris kõike ei ole 472-leheküljelisse RYLi kirja pandud, kuid rõhutatakse, et kõiki viimistlustooteid tuleb kasutada täpselt tootja juhendis kirjas oleva instruktsiooni järgi. Toote valikul tuleb arvestada ka lubatud ebatasasusi ja viimistlusvigu.

Valmis pinda hinnatakse viimistletud pinnale omase välimuse, viimistluse katvuse ja tasasuse, pinna ühtluse ja valmis pinna dokumentides nõutud välimusklassikohasuse alusel.

Pinda hinnates tuleb arvestada terviklikkust, viimistletavale pinnale omast struktuuri, kasutatud toote omadusi ja valitud töömeetodeid. Pinda vaadeldakse nii kaugelt, et kogu värvitud pind, näiteks sein, on nähtav.

Värvi- või läikeerinevus on häiriv, kui see on nähtav üldvaatlusel tavavalguses. Üksikdefektid ei tohi eristuda tavalises päeva- või tehisvalguses, kui pinda vaadeldakse nii kaugelt, et kogu värvitud pind on nähtav.

Detaile kontrollitakse ristsuunas pooleteise meetri kauguselt. Fassaadidel kontrollitakse nt välisuksi, aknaid, liiste jms.

Kontroll tavavalguses. Välimusklasside 2 ja 3 pindu kontrollitakse nii, et valgus suunatakse pinnale ristsuunaliselt, vaatleja tagant. Välimusklasside E ja 1 pinnad peavad olema nõuetekohased ka siis, kui valgus langeb vaatleja suunas, küljelt või piki pinda.

Pinna ebatasasus, töövuuk, ebatäpne äärelõpetus, värvi- või läikeerinevus on häiriv, kui see on nähtav üldvaatlusel tavavalguses. Tavavalgusena mõistetakse hoone kasutustingimustele vastavat üldvalgustust, valgustites kasutatakse kasutustingimustes soovitatavat lambitüüpi ja valgustusvõimsust.

Kontrollimisel võib kasutada teisaldatavaid valgusallikaid. Valgus peab olema pinnale suunatud vaatleja tagant. Väljas mõistetakse tavavalgusena üleandmise aja päevavalgust.

Tulemust soovitatakse hinnata tööetappide kaupa. Sisemaalritööde katte värviviimistlus peab sõltuvalt klassist olema alati kattev ja ühtlase värvitooniga. Värvitoon ja läige peavad kõrgemas viimistlusklassis olema ühtlased ja vastama esitatud või tehtud värvi- ja läikenäidisele. Tagasihoidlikumas kvaliteediklassis on lubatud läikeerisused.

Äärelõpetused peavad olema kõrgemas kvaliteediklassis täiesti täpsed, madalamas klassis valdavalt täpsed.

Kriimud pole lubatud. Kõrgem klass eeldab, et valmis pinnas ei tohi olla alusest tingitud ebatasasusi, auke, kriimustusi, kühme ega poore ning ei tohi olla töömeetodist tingitud töövuuke, liitekohti ega läikeerinevusi, ehitusaegsete kahjustuste parandusjälgi või kohtvärvimisi. Madalamas klassis on need vähesel määral lubatud.

Tapeet peab olema üleni hästi kinnitunud. Selles ei tohi olla lahtisi servi, rebendeid, õhumulle ega häirivaid värvierinevusi. Vuugid peavad olema sirged ja vähemärgatavad. Äärelõpetused peavad olema täpsed ja muster peab vuukides täpselt jätkuma. Valmis pinnas ei tohi olla voodri alusest tingitud ebatasasusi. Aluses ei tohi olla auke, kriimustusi, poore ega kühme. Madalam kvaliteediklass lubab mittemärgatavaid vuugivigu ja ebatasasusi.

Voodri välimusklassi valimisel tuleb arvestada pinna struktuuri, nt palkidele pole võimalik teha kõrgema klassi viimistlust.

Robot laob müüri

Ühendriikide ettevõte töötas välja müüriladumise roboti, kus inimese roll on ainult laotud telliste vahelt väljaulatuvat mörti esteetiliseks kujundada.

Poolautomaatse müüriladumise roboti SAM ülesanne on suurendada tootlikkust ning vähendada inimese rolli. Roboti väljatöötanud ettevõte käsitleb robotit ja inimest kui ühtset meeskonda. Kui keskmine müürsepp suudab laduda umbes 300–500 tellist päevas, siis roboti abiga suudab ta saavutada tulemuse 800–1200 tellist päevas. Meeskond müürsepp ja SAM võrdub tootja hinnangul nelja või enama müürsepa tööga.

Roboti ülesanne on võtta kätte tellis, lisada külgedele mört ning asetada kivi õigesse kohta. Inimese rolliks jääb tegeleda pigem nüanssidega: eemaldada liigne mört, laduda keerukaid nurki ning seada üles ehitusmaa.

Robotisse on programmeeritud hulk algoritme, mis võimaldavad sel laserite abil mõõta kaldenurki, suundi jms.

EHITUSUUDISED.EE

Reparo!
www.reparo.ee
ÄRIPINDADE EHITUS, REMONT, SISEVIIMISTLUS

TEE-EHITUS

Tartu plaanib ümbersõidu järgmist etappi

Tartu linnavalitsus taotleb toetust Euroopa Liidu fondidest, et ringteelõiguga ühendada Tallinna-Tartu-Luhamaa ja Räpina maantee, kirjutas ehitusuudised.ee.
Uus teelõik tuleb sarnane eelmise Idaringtee lõiguga – kaherealine sõidutee ja eraldiasetsev kergliiklustee. Luunja valda suunduvale Soojuse teele rajatakse omaette liiklussõlm.
"Kui kõik kulgeb plaanipäraselt, siis võivad tööd alata juba sel suvel," ütles abilinnapea Valvo Semilarski.
Projekti kogumaksumus on 8 160 000 eurot, linna omaosalus 1 224 000 eurot ja taotletav toetus Tartu linnale 6 936 000 eurot.

LEMMIKUD
ehitusuudised.ee loetuimad uudised

Soome kadestab Eesti puitmajatootjate edu. Eesti puitmajatootjad on juba viimased kolm aastat olnud Euroopa suurimad puitmaja eksportijad.
Teadmatus ehituse kutsetunnistuste muutustest võib tuua tööta jäämise. Eelmise aasta suvel kehtima hakanud ehitusseadustik sätestab, et kõigil ehitusvaldkonnas tegutsevatel vastutavatel spetsialistidel peab olema kutsetunnistus.
Kadrioru tühimikud saavad täidetud. Tallinna linnavalitsus andis võimaluse rajada Raua asumisse R. Tobiase ja J. Vilmsi tänava vahelisele alale viis äriruumidega korterelamut.

ÄRIPÄEV 3. veebruar 2016
toimetaja Ken Rohelaan, tel 667 0254, e-post ken.rohelaan@aripaev.ee

ÄRILAUSE

Ain Kivisaar:
Saatkonnast paremat rentnikku ei saagi olla. Päris mitmel saatkonnal on tava maksta üür poole aasta eest või veel pikemalt ette.

Genex Investi juhi sõnul teavad saatkonnad, et nad on üüriturul nõutud kliendid.

NÕUANNE

Halbadest rahaharjumustest on väga raske lahti saada, kirjutas MarketWatch. Allpool on välja toodud peamised viisid, kuidas inimesed harjumuste tõttu rahaga valesti ümber käivad ja kuidas harjumustest lahti saada.

5 toksilist rahaharjumust, millest on võimalik vabaneda

Emotsionaalne kulutamine. Ostlemine on üks peamisi viise, kuidas inimesed emotsionaalseid pingeid maandavad, kuid impulsiivne kulutamine ei lahenda ühtegi probleemi. Selleks, et impulsiivseid oste vältida, võiks emotsionaalselt rahulikumal ajal koostada nimekirja, mida sul tegelikult ka vaja on. Hea on loobuda e-mailidele tehtavatest pakkumistest – see vähendab kiusatust.

Raha laenamine. Raha laenamine sõpradele või perekonnale võib mõjuda halvasti nii rahakotile kui ka suhetele. Laenamise asemel on palju erinevaid viise, kuidas oma sõpru aidata ja samal ajal suhteid parandada. Otsige oma sõbra olukorrale lahendus, millega ei kaasne raha laenamist.

Teiste eest arvete maksmine. Paljudele on teiste lõunasöögi või jookide eest maksmine uhkuse märk. Kui sa oled aga võlgades (või loobud selle arvel tähtsamate asjade ostmisest), oled läinud asjaga liiga kaugele. Sõprade või perekonna eest pidevalt asju kinni makstes harjuvad nad sellega ära.

Teistega võrdlemine. Oma naabritega sammupidamine võib olla väga ahvatlev. Kui su naabril on uus sportmaastur, siis sa peaksid ju selle endale ka ostma? Tuleks aga meelde tuletada, et suur osa sinu naabritest võib elada üle oma võimete. 37 protsendil ameeriklastest on krediitkaardi võlg suurem kui erakorralisteks olukordadeks mõeldud säästufond. Mõttetu on kulutada raha asjadele, mis ainult teiste arust peegeldavad sinu edu.

Kogu sissetuleku kulutamine. Valik kogu oma raha ära kulutada – selle asemel, et seada prioriteediks säästmine ja investeerimine – võib väga lihtsalt kujuneda harjumuseks. Igaüks võiks luua omale eelarve, kus on oma osa ka halbadeks päevadeks mõeldud säästudel ning investeerimiseks mõeldud säästudel.

LUGEJA ARVAB

Hea meelega sooviks ise panna ka oma pensionifondi madalakululisse Vanguardi indeksfondi, aga selle asemel peab raha hoidma mingis panga fondis, mis kas paneb raha võlakirjadesse, millel on olematu tootlikkus, või siis investeerib nii kehvasti aktsiatesse, et tootlikkus pärast haldustasude maksmist on samuti olematu.

Kommentaar Kristi Saare kirjutisele "Pensioniraha võiks sama hästi madratsi alla panna"

LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised – ostukeskkond privileeg.aripaev.ee ja soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalisel, majanduslikul, poliitilisel või religioossel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusoleku-ta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMNISTIDE KOLMAPÄEV

Igor Rõtov | Aivar Hundimägi | Meelis Mandel | Tarmo Tanilas | Raivo Hein | Heido Vitsur

Riigimaffiast minnakse vaid jalad ees

RAIVO HEIN
investor

Haigemaja patsientidel puudub vastutus.

Kolmnurk partei-omavalitsus-riigivõim hävitab armutult selle, kes soovib maffia tunnustega süsteemist välja astuda.

Astronoomid elavad kahes maailmas. Öösiti uurivad nad taevast, pildistavad kosmost, vaatlevad planeete ja galaktikaid, avastavad uusi taevakehi. Alati lõpeb nende töö-öö ühtemoodi – nad lähevad koju magama. Sellesse maailma, kus meid ümbritseb kõik igapäevane – kodu, perekond, sõbrad. Need on kaks paralleelset maailma, kosmos ja koduaknavalgus, omavahel sügavalt põimunud, täiendades üksteist igal moel, ja andes elule sügavama väärtuse. Kõik elavad sellistes paralleelmaailmades.

Vaadates tagasi 15 aasta taha, kui olin olude sunnil nõus vastu võtma tööpakkumise Tallinna linnavalitsusse spetsialisti rolli, siis nüüd kogenumana võin öelda, et kõik kõrvuti asuvad maailmad ei jäta inimhinge ühesuguseks. Vähemalt ühes universumis toimub täielik muutus, kus muidu meeldiv ja korralik tegelane zombistub ning hakkab käituma irratsionaalselt.

Seletamatu kolmnurk. Selleks muutumiste universumiks saab pidada kõike, mida seob omavahel poliitika/partei-omavalitsuse-riigivõimu (POR) kolmnurk. Nagu Bermuda, kus on toimunud väidetavalt imelikke ja seletamatuid nähtusi. Samasugused toimuvad kõigiga, kes sattuvad POR-kolmnurka olude sunnil tööle või karjerismist. Toimub miskit seletamatut: POR haarab su endasse, käsib sul rääkida sõnu, mida sa muidu kunagi ei kasutaks; sunnib sind tegema asju, mida sa muidu kunagi ei teeks; õpetab sind demagoogia suurmeistriks; toob välja sinu kahepalgelisuse; loob sinust eksimatu inimese; sunnib valetama; soosib varastamist; muudab sind külmalt kalkuleerivaks superarvutiks, kus toimub ainult ühe tehte arvutus.

POR on halastamatu. Kui sa siiski leiad eneses jõudu sellele survepilvele kuidagi vastu panna, siis hävitatakse sind armutult. POR on nagu maffia, kus ühiselt sooritatud kuriteod seovad selle liikmeid aina tugevamalt ja lahkumine on võimalik vaid n-ö jalad ees. Kusjuures, pärast lahkumist kaovad enam-vähem kõigil patsientidel kõik nähud, inimene muutub jällegi normaalseks.

Igapäevane poliitiline seebiooper TV- ja raadiouudistes, portaalides ja ajalehtedes lubab tavalisel, haritud inimesel tunda ennast doktorina, sest meediumit tarbides suudame me eksimatult määrata peategelase diagnoosi.

Ideaalne tööleping. POR-haiguse kannatajatel on paar ühist omadust: neil on alati õigus kuni lõpuni välja ja nad ei ole nõus oma sõnade ja tegude eest millegagi vastutama. Patsientidel puudub igasugune enesekriitika ja vastutus. Mõlemad need on PORi otsesed kõrvaltoimed, sest ilma nendeta ei saaks inimene olla haige.

Iga tavaline kodanik eksib. Tavalise kodanikuna vastutame oma tegudes ja töödes nii seaduse kui ka töölepingu alusel. Kui eksime, siis peame maksma trahvi. Kui oma tööd teha ei taha või ei oska, siis peame lahkuma töölt. Kui teeme tööl ebamõistliku otsuse või varastame tööandja tagant, siis näeb nii seadus kui ka leping ette kahju korvamise. See on meie igapäevane elu.

Haigemaja patsientidel aga puudub vastutus. Kuigi me oleme neid sinna ise lukustanud perioodiliseks ajaks, siis ühtlasi oleme neile andnud õiguse määrata reeglid, mille järgi nad peavad käituma. Nendes reeglites puuduvad vastutus, ajaline piirang ja riigimehelikud käitumisjooned. On loogiline, et kui peaksin omale ise kehtestama reeglid, siis määraks omale maksimaalse palga minimaalse (ei, pigem olematu) vastutusega. Jõuamegi sinna, et kes on tegelikult siis haige või rumal, kas valija või valitu?

Hiljuti kirjutas keegi Äripäevas, et korruptsioonis on süüdi sularahakohvritega ringiliikuvad ärimehed. Ma julgen vastu vaielda: POR-patsiendid on need, kes sunnivad selleks ärimehi. Kui riigipalgaline otsustaja ei põeks oma haigust ja teeks tööd nii, nagu näeb ette seadus, teenindades kodanikku, mitte olles kuningas, siis ei saa sellist asja juhtuda.

Ravimiretsepti kirjutan ka välja: kolmnurgas on lubatud viibida maksimaalselt kaks valimisperioodi, parteid tuleb rahastada liikmemaksu tasemel, spetsialistid tuleb tuua valitsusse, nõuda tuleb töökogemust eraettevõtluses ja rahalist vastutust oma tegude ja sõnade üle. Igaõhtuse valitsemispohmelli leevendamiseks soovitan aga vaadata läbi teleskoobi teisi, kaugel ja kättesaamatuid, kuid siiski meiega igapäevastelt seotud universume.

REPLIIK

Telefon trügib tahvelarvuti turule

Telefon on praktilistes toimingutes paljuski asendamas nii tava- kui ka tahvelarvutit, internetiühenduse kiiruse kõrval mängib järjest olulisemat rolli ka seadme võimekus. Selles on eestlased teinud olulise kvalitatiivse hüppe, kui vaadata müügistatistikat.

Kui kümne aasta eest kulus mobiiliga näiteks uudiste lugemiseks arvestatav hulk aega ja närvirakke, siis nüüdseks on eestlase jaoks telefonist saanud praktiline töövahend, milles on sageli kiirem internet kui keskmises koduses arvutis. Eestlase nutitelefon on võimsam ja kiirem kui kunagi varem ning mobiilne internet on asendamas kodust võrguühendust.

KRISTJAN SEEMA
Tele2 müügi- ja turundusdirektor

Praegu tahab tarbija kõiki funktsioone ühes seadmes ja see saab määravaks.

Tarbija eelistab suuremat nutitelefoni tahvelarvutile. Järjest enam eelistatakse tehnoloogiliselt uuenduslikke mudeleid ning suuremaid ekraane. Samal ajal kui keskmine hind seadme ostmisel on kasvanud umbes 30 protsenti, kahanes alla 150euroste telefonide müük mullu ligi neljandiku võrra. Seega, ikka kallim ja võimsam mudel.

Kui tahvelarvutite soetamise vastu on huvi aastatega pigem langenud, siis nutitelefonide ostmisel on trendiks järjest suuremad ekraanid. Paistab, et praegu tahab tarbija kõiki funktsioone ühes seadmes ja see saab määravaks ka ostmisel. Kui 2015. aasta alguses moodustas meil suuremate kui 4,5tolliste ekraanidega telefonide osakaal müügist 35 protsenti, siis aasta lõpuks ulatus see juba üle 60 protsendi.

LUGEJA LEMMIKUD www.aripaev.ee

Uus suur eesmärk: aastaks 2020 kaovad maksudeklaratsioonid. Miks ei võiks Eesti olla maailmas esimene riik, kus kaob maksude deklareerimine, küsis maksu- ja tolliameti peadirektor Marek Helm.

Vaata, kes üürivad saatkondadele kinnisvara. Tallinnasse on koondunud peaaegu 30 välisriigi esindust, neist enamiku ruumid ja hooned on erakätes.

Erply asutaja: IT-d on lihtsam teha kui seda müüa. Tarkvaraarendus on lihtne – keeruline on oma toode miljardi inimeseni viia, sõnab tarkvarafirma Erply asutaja Kristjan Hiiemaa.

Jurist: AKI seisukoht takistab pealekaebamissüsteemi rakendamist. Eesti ettevõtetesse n-ö vilepuhumise süsteemi juurutamist takistab AKI range seisukoht

EDUKAS EESTI

Tarbime vähem elektrit, saame rohkem **rikkust**

Tarbijale esitatud arvel peaks võrgutasu ja kulutatud elektri tasu olema alati suhtega 50/50.

Elektri väiksemast tarbimisest peaksime kõik huvitatud olema, see peaks olema meie esmane soov. Siis jääks meile tarbijana rohkem raha kätte ja ka meie keskkond oleks CO_2 eest rohkem kaitstud.

Kodusel elektriarvel on eurodes 1/3 elektrikulu ning 2/3 elektrivõrgu tasu ja muud tasud, mida mina ei saa eriti mõjutada. Parem lahenduse käik peaks aga olema selline, et kui ma tarbin vähem elektrit, vähendan ma võrdselt ka võrgutasusid.

Elering vajab raha. ASile Elering oleks investeeringute katteallikate asendamiseks kas 25% osaluse börsile viimine või täiendavate võlakirjade väljaandmine. Võlakirjade programmis saaksid osaleda nii Eesti eraisikud, pensionifondid, Eesti Pank kui ka ettevõtted.

Eleringi investeeringute katmiseks erakapitali ja pensionifondide kaasahaaramine võib olla ketserlik mõte, aga samas vajab Elering investeeringuteks rohkem raha juba praegu ja ka

KALEV LEPIK
vabakutseline projektijuht

Edukas Eesti

> **Tarbijate kokkuhoitud raha liiguks Eesti riigi majandusse ehk tarbimisse.**

edaspidi, kui talle selleks kogutakse võrgutasudega. Seega rahul ei ole elektritarbija ega ka Elering. Näiteks elektrikatkestused tormide ajal, eriti meie saartel, takistavad tootjatel planeerimast suuremaid hankeid ja tekitab tellijates tarnijast sõltumatut põhjendamatut rahulolematust.

Eleringile investeeringuteks raha kaasamise eesmärk oleks ehitada Eleringi kaudu kõik Eesti elektriliinid tormikindlaks hiljemalt aastaks 2025, kaasates selleks nii Euroopa tõukefondide kui ka meil jõude olevat vaba raha, mida on Eestis praegu pangakontodel üle 10 miljardi euro ja mis sooviks ennast kõrgemalt teenima panna kui inflatsioon.

Vaba raha kasutusse. Kas või ainult mahus 1–2 miljardit eurot 10–15 aastaks kaasates ning seda eesmärgipäraselt kasutades saaks ilmselt lahendatud nii energia- kui ka paljud muud riigile muret valmistavad teemad. Vaba raha liiguks kuhjuvalt magavatelt pangakontodelt investeeringutena energiaprojektidesse ja tarbijate kokkuhoitud raha Eesti riigi majandusse ehk tarbimisse. Majandus elavneks.

Eesti majandus saaks täiendava rahasüsti, inimesed saaksid tööd, tarbijatele jääb rohkem raha kätte, elektritarbimise säästmine suureneb, riigi CO_2-jalajälg väheneb, riik saab ka rohkem elektrit eksportida, riigi majandusbilanss paraneb. Rohkem raha jääb ka alternatiivsetele/taastuvatele lahendustele, nagu päikesepatareid, tuulegeneraatorid jms.

ARTIKKEL ILMUB TALLINNA KAUBAMAJA, DANSKE BANKI, TELIA, ACE LOGISTICSI, COMBIMILLI NING ÄRIPÄEVA ARVAMUSKONKURSI EDUKAS EESTI RAAMES.

VASTUKAJA

Juht, loobu enda **ületähtsustamisest**

Kuidas saavutada tööelus olukord, kus tulemuseta pingutamist oleks võimalikult vähe? Oma üle 20 aasta pikkuse juhikogemuse jooksul olen näinud igasuguseid töötajaid, aga ka ennast tagasivaates. Ettevõtja/juht läbib oma orgaanilises arengus mitu etappi. Küpsedes väheneb hirm, usaldus enese ja teiste suhtes kasvab. Kaob vajadus ise kõike teada, ise kõik ära teha ning kiusatus teha kõige kohta reegleid.

Leia usaldus, kaota hirm. Olen näinud käitumismustreid, mis edasiviimise asemel pigem pärsivad arengut. Kõige tugevam pärssija on hirm, aga kindlasti ka puuduv usaldus. Mõttelaadi, et kui läheb halvasti, on süüdi töö tegija, ja kui hästi, siis on hea juht. Mati Alaver kommenteeris Andrus Veerpalu võistlusi kunagi just vastupidise loogika järgi – kui läks hästi, oli sportlane tasemel, kui läks halvasti, oli treener ettevalmistust planeerides kuskil teinud vea. Mida oleks juhtidel temalt õppida?

KADRI KULLMAN
Dimediumi nõukogu esimees

> **Pole vaja kogu elu jännata oma nõrkustega, vaid pigem arendada oma tugevusi.**

Tööalased kordaminekud on hea stardipositsioon meeldivale ja tulemuslikule tööpäevale – kas mul jäi eile pooleli mingi töö, mis ei taha kuidagi edeneda, või sain palju asju hästi tehtud ja saan jätkata eilse energia pealt? Inimene teeb paremini, kergemalt ja kiiremini asju, mis talle meeldivad. Eduelamust pakkuvad ülesanded ju meeldivad. Pole vaja kogu elu jännata oma nõrkustega, vaid pigem arendada oma tugevusi, see teeb ka rõõmsaks. Kuidas juhina jagada tööülesandeid nii, et iga töötaja saaks teha just seda, mis talle kõige enam meeldib? Kuidas luua positiivset tagasisidet andev, mitte vigu ja eksimusi rõhutav õhkkond?

Vastutus ja vabadus. Terve sisekliima, rõõmus meel ja tunne, et me teeme midagi olulist, on praeguste juhtide võimalus. Usaldus, et inimesed tahavad asju teha hästi, tahavad saavutada ja tahavad vastutada. Vastutus ja vabadus käivad käsikäes. Kuid vastutuse võtab see, kellele antakse vabadus.

Tänaseks olen inspiratsiooni usku. Inspiratsioon mõtteis ja tegudes väljendub kõige paremini siis, kui inimese mõttemaailmas ei ole piiravaid uskumusi. Inimesed on oma olemuselt head, loovad ja inspireerivad. Mis kõige olulisem – kui on loodud efektiivne juhtimiskeskkond, muutuvad inimesed intelligentseks, lahkeks, emotsionaalseks, motiveerituks, loominguliseks, loogiliseks, intuitiivseks ja produktiivseks.

UUES NUMBRIS

VEEBRUARIS ALUSTAB NOORTE TÖÖLE KAASAMISE PROGRAMM STEP

Mihkel Velström, *programmi arendusjuht*

ÕIGUSRISKID, KUI TEENUSEID OSTA JUHATUSE LIIKME OSAÜHINGU KAUDU

Karina Paatsi, *vandeadvokaat, advokaadibüroo COBALT partner*

KUUS OLULISIMAT VIGA SISEKOMMUNIKATSIOONIS

Margita Tuulik, *koolitaja, Callisto Group OÜ partner*

MOTIVEERITUD JA PÜHENDUNUD TÖÖTAJAD, KEDA EI PEA KÄSKIMA

Ivo Remmelg, *Telegrupp AS-i omanik ja juhatuse esimees*

Äripäev Tellimisinfo telefonil 667 0099 • e-post: pp@aripaev.ee

TÕUSJA
Veebikaubanduse firma teatas, et kavatseb lähiajal sõlmida rahvusvahelisi lepinguid.

LANGEJA
Šveitsi pank hoiatas, et madalad intressimäärad ja tugev valuuta mõjuvad tulemustele halvasti.

ÄRIPÄEV 3. veebruar 2016
toimetaja Rainer Saad, tel 667 0398, e-post rainer.saad@aripaev.ee

6,4%

kukkus Euro Stoxx 600 indeks selle aasta esimese kuuga. Sellest hoolimate prognoosivad analüütikud, et aasta lõpuks on indeks praeguselt tasemelt kerkinud 19,4 protsenti.

AKTSIATURG

Euroopa – parim turg maailmas?

Analüütikud nii väidavad

FREDY-EDWIN ESSE
kaasautor

Üsna suur hulk analüütikuid oli möödunud aasta lõpus arvamusel, et erinevalt Ameerika Ühendriikidest või arenevatest turgudest saab just Euroopast 2016. aasta parim investeerimiskeskkond. Hea uudis on see, et jaanuari sula on olukorra veelgi atraktiivsemaks teinud.

"Meie hinnangul on eurotsooni aktsiatel võimalus näidata paremat tootlust võrreldes USA aktsiatega. See tuleneb tugevamast kasumi kasvust aktsia kohta, atraktiivsematest valuatsioonidest ja valuuta toest," kommenteerisid oma 2016. aasta väljavaates Deutsche Banki analüütikud.

Euroopa on aastaid kannatanud finantskriisi järelmõjude ja Kreeka võlakriisi tõttu ning mullu kahjustas regiooni mure Hiina kasvu aeglustamise pärast ja tooraine te hinna langus. Sellele vaatamata esinesid euroala aktsiad paremini kui USA või arenevate turgude börsid.

Aasta esimene kuu on osutunud paraku üsna nutuseks, sest näiteks Euro Stoxx 600 kukkus 6,4%. See tähendab, et veelgi enam firmasid on atraktiivsel hinnatasemel ning analüütikud on jäänud endale kindlaks – Euroopa esineb tänavu paremini kui teised regioonid.

Barclaysi analüütikute hinnangul on investorite riskivalmidus endiselt nadi ja tuleviku suhtes ei olda ülearu optimistlikud. Olukorda võivad muuta üle ootuste head kasuminumbrid ja tõenäoliselt jätkuvad stiimulid Euroopa Keskpangalt, mis peaks suurendama krediidi pakkumist, tarbijate kindlustunnet ja kulutusi.

> **Euroopa suurim trump oma noorema, aga suurema venna USA ees on ettevõtete kasumi kasv.**

Vaadates pankade prognoose, kus Euro Stoxx 600 võiks aasta lõpetada, siis keskmisest on näha, et potentsiaalne tootlus on lausa 19,4%. Jaanuari sula aitas sel numbril märkimisväärselt tõusta. Seejuures ei prognoosita midagi head näiteks Suurbritannia aktsiatele, sest need on rohkem mõjutatud toorainetest.

Euroopa suurim trump oma noorema, aga suurema venna USA ees on ettevõtete kasumi kasv. Praegusest tulemuste hooajast teisel pool suurt lompi on näha, et üha suurem hulk firmasid on analüütikute ootustele alla jäänud ega suuda enam finantskriisile järgnenud aastate tempos kasumit kasvatada.

Kaasa ei aita ka USA Föderaalreserv, mis tõenäoliselt jätkab baasintressimäärade tõstmist. Kuigi see samm on muutunud kahtlasemaks nõrga jaanuari järel ja mure tõttu, et USA majandus ei ole ikkagi piisavalt tugev, et kõrgemaid intresse alla neelata.

Märksa kindlam on aga Euroopa Keskpanga plaan jätkata stiimulitega ja odava raha pakkumisega. See muudab eurot nõrgemaks ja on üks peamisi põhjusi, miks analüütikud on sedavõrd optimistlikud euroala aktsiate suhtes. Lisaks oodatakse euroala majanduskasvu kiirenemist, mis vaid lisab hoogu ettevõtete kasumi kasvule ja peaks aitama turgudel tõusta.

Leidub ka pessimiste. JPMorgani strateegid prognoosivad, et Stoxx 600 kuuluvate ettevõtete kasum aktsia kohta kasvab sel aastal 7,2%, Goldman Sachs prognoosib 8% kasvu ja Deutsche Bank 9%.

Ühena vähestest pressimistidest prognoosib Morgan Stanley Euroopale kehva aastat, sest nende hinnangul kasvab Euro Stoxx 600 firmade kasum aktsia kohta kõigest 1%. Panga analüütikute sõnul mõjutab Euroopat nõrk tooraineturg ja odav valuuta ei paku loodetud abi.

Ühes asjas on aga analüütikud ühel meelel: sel aastal peavad investorid aktsiaid valides silma peal hoidma nõrgal eurol, tugeval dollaril, tugevamal majanduskasvul ja tõusval tarbijakindlusel.

Deutsche Banki teatel teevad nemad panuse eurotsooni taastumisele sektorites, kuhu taastumine ei ole veel sisse hinnatud – pangad, ehitusmaterjalid, tööjõuettevõtted. Hästi peaks minema ka tugevast dollarist võitvatel sektoritel (tehnoloogia, farmaatsia, lennufirmad).

Suurbritannia ja inflatsioon on suurimad riskid. JPMorgan Intrepid European Fundi fondijuht Jonathan Ingram ütles intervjuus investeerimisajakirjale Barron's, et nemad on soetanud lisaaktsiaid Ryanairis, easyJetis ja Air France-KLMis. Kaks esimest teenivad peaaegu kogu käibe Euroopast ning viimane on rahvusvahelise haardega lennufirma.

Kindlasti on eurotsooni tarbija olulisel kohal ja kui taastumine tõepoolest aset leiab, siis on igati loogiline arvata, et tarbijate kindlustunne ja kulutused kasvavad. Seetõttu soovitavad paljud analüütikud soetada tarbijasektori aktsiaid – jae-

Ä Tasub teada

Euroopa aktsiatele prognoositakse suurt tõusu

Euro Stoxx 600 prognoos aasta lõpuks 29.01 seisuga

pank	prognoos	tõus praeguselt tasemelt, %
Societe Generale	**425**	**24,1**
Deutsche Bank	410	19,7
Barclays	400	16,8
Goldman Sachs	400	16,8

Vaid üks pank prognoosib euro tugevnemist dollari suhtes

EUR/USD prognoos aasta lõpuks

JPMorgan	**1,13**
Credit Suisse	1,00
Goldman Sachs	1,00
Morgan Stanley	1,00
Societe Generale	1,00
Barclays	0,95
BofA Merrill Lynch	0,95
Deutsche Bank	0,90

ALLIKAS: MARKETWATCH

NUMBER

30

aasta suurimasse kahjumisse jäi Briti naftafirma BP möödunud aastal.

ELEKTER

Eratarbijad peaksid arvestama, et elektrienergia hinnale lisandub lepingus ka käibemaks.

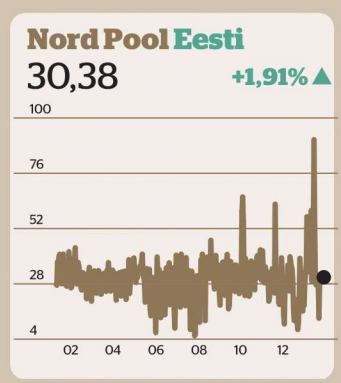

VALUUTA

Euroopa Keskpanga negatiivne intressimäär survestab eurot nõrgemaks.

INTRESS

Euribor on EKP sammude tõttu olnud tugevas languses.

↑ **RYANAIRI tegevjuht Michael O'Leary, kelle firma aktsial on palju potentsiaali tõusuks, tutvustas 27. jaanuaril Brüsselis lennufirma eelmise aasta tulemusi.**

FOTO: EPA

müüjaid, meedia- ja reisifirmasid. Tuntumate nimedena võib välja tuua moebrändide omaniku Inditexi, rõivafirma Moncleri, meediakonglomeraadi Vivendi ja reisifirma TUI.

Kindlasti ei kujune tänavune aasta murevabaks ja kui me jätame Hiina ohu kõrvale ja keskendume regiooni siseprobleemidele, siis on analüütikutel kaks peamist riskiallikat.

Esimene on Suurbritanna võimalik lahkumine Euroopa Liidust, selle üle otsustav referendum peaks toimuma juba sellel suvel. Viimased küsitlused on näidanud lahkumist pooldavate inimeste arvu kasvu ja see teadmatus kindlasti kahjustab naelsterlingit ja Suurbritannia börsifirmasid. EL on Suurbritannia suurim kaubanduspartner ja liidust lahkumine kahjustaks kindlasti kaubavahetust, alandaks riigi pikaaegset väljavaadet ja ilmselt lükkaks saareriigi majanduslangusse.

Teine risk on inflatsioon ja selle järsk tõus. Euroopa on pikka aega maadelnud nõrga inflatsiooniga, kuid näiteks Morgan Stanley strateegid hoiatavad, et inflatsioon võib järsult üles lennata USA ja Briti tööturu, toiduainete kõrgema hinna ja nafta hinna tõusu tõttu.

Euroopa on praegu kahtlemata väga atraktiivselt hinnatud, aga see on põhjusega nii. Investorid ei taha riske võtta ja on tuleviku suhtes ebakindlad. Tuleb aga tõdeda, et praeguste valuatsioonide juures ei tundu see riski võtmine kuigi suur, sest nii odavad ei saa aktsiad igavesti püsida.

Ä RAHA

reklaam

Kommertspankade intressitooted

pank	jooksev hoius %		tähtajaline hoius %								
	keskmiselt kuu jäägilt	kuu püsijäägilt	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa
Danske Bank					Kontakteeruge pangaga						
Tallinna Äripank		0,00	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,5	0,60/1,60	0,70/1,70	-	200
Tallinna Äripank (3)		0,00	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	200
Citadele Pank	-	-	-	-	-	0,05	0,1	0,70	1,0	1,40	150
Versobank	0,01	0,01	0,40	0,50	0,60	0,90	1,00	1,20	1,50	1,80	350
DNB	0,10 (7)	-	0,20	-	0,25	0,40	0,55	0,70	0,80	0,90	300
Krediidipank	-	0,01	0,01	0,02	0,03	0,10	0,50	0,80	1,10	1,20	100/200 (4)
BIGBANK		-	0,45	0,50	0,60	0,80	0,80	1,10	1,40	1,60	500
BIGBANK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inbank	-	-	-	-	0,60	0,90	1,20	1,50	2,00	2,25	500

pank	tähtajaline hoius %, USD						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank			Kontakteeruge pangaga				
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,05	0,10	1,00	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,1	500
DNB	0,10	-	0,15	0,30	0,40	0,50	300
Krediidipank	0,10	0,10	0,20	0,50	0,70	0,90	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaalpanganduse klientidele; (4) internetipangas/kontoris (7) päevalõpu kontojäägilt, Äripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Roosikrantsi 2, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee
BIGBANK Rüütli 23, Tartu, tel 1333, faks 737 7582, e-post: bigbank@bigbank.ee, www.bigbank.ee
Versobank Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037
Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

Ä BALTI ETTEVÕTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

reklaam

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimiväärtus	emissiooni maht
Cofi (Inbank)	EE3300110584	29.09.2014	15.09.2018	7,00%	kvartaalne	EUR 1000	5 000 000
IuteCredit Europe A5	EE3300110725	15.09.2015	15.09.2017	16,00%	kvartaalne	EUR 1000	506 000
IuteCredit Europe A6	EE3300110808	8.12.2015	15.12.2017	16,00%	kvartaalne	EUR 1000	530 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	EUR 1000	5 000 000
Uvic	EE3300110782	27.11.2015	27.11.2018	10,00%	kvartaalne	EUR 1000	1 300 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	EUR 1000	

REDGATE
CAPITAL

Ä BÖRS

Tallinn 02.02

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,090	3,81	164	5,2	14,2%	0,73	0,9%
Baltika	0,294	-2,00	140	-	-14,7%	1,36	0,0%
Ekspress Grupp	1,240	-2,36	2 840	9,5	8,2%	0,78	3,2%
Harju Elekter	2,600	0,78	7 979	13,3	5,9%	0,79	5,8%
Merko Ehitus	8,000	-0,25	13 564	13,7	7,8%	1,08	8,0%
Nordecon	1,000	0,00	1 202	22,5	3,9%	0,89	3,0%
Olympic EG	1,760	0,00	98 327	11,1	22,0%	2,45	5,7%
PRFoods	0,387	0,26	1 972	-	-2,0%	0,42	77,5%
Pro Kapital Grupp	2,230	0,00	-	5,3	26,5%	1,41	0,0%
Silvano FG	1,270	0,79	9 757	6,4	16,6%	1,07	23,6%
Tallink Grupp	0,858	0,59	148 387	8,4	8,8%	0,74	2,3%
Tln Kaubamaja	6,680	0,45	6 379	12,7	12,3%	1,57	6,0%
Tallinna Vesi	13,600	0,00	220 019	13,7	22,8%	3,12	6,6%
Trigon PD	0,500	0,00	-	-	10,4%	0,93	0,0%
Skano Group	0,750	0,00	-	-	-28,9%	0,64	0,0%

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emaettevõtja osa põhjal

Helsingi 02.02

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Alma Media	3,39	-1,74	18,8	2,8	3,5
Citycon	2,21	-0,27	12,7	0,9	6,3
Elisa Comm.	34,19	-0,52	22,4	5,9	3,9
Finnair	5,28	3,33	-	1,2	-
Fortum	13,88	-2,05	38,8	0,9	-
HKScan	3,52	-0,56	25,1	0,5	13,9
Kesko	36,23	-0,74	37,4	1,7	4,1
Neste Oil	28,68	-0,21	-	2,6	2,3
Nokia	5,85	-0,17	-	2,3	-
Olvi	22,16	0,09	21,9	2,5	2,9
PKC Group	14,25	-1,59	-	2,3	4,9
Stockmann	6,71	-2,04	-	0,5	-
Stora Enso	7,68	2,61	-	1,2	-
UPM Kymmene	15,96	5,77	-	1,1	4,4
YIT	4,67	-3,95	10,9	1,1	3,9

Riia 02.02

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	5,05	0,00	-	0,4	-
Latvijas Gaze	9,82	-0,30	10,7	0,7	-
Olainfarm	7,27	0,97	8,5	1,2	-

Vilnius 02.02

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,53	-0,78	-	3,1	5,1
City Service	1,650	0,00	10,1	0,8	-
Invalda	3,600	2,86	-	0,9	-
Linas Agro	0,656	0,00	12,0	0,6	-
Panevezio Statybos	0,900	0,00	-	1,4	-
Siauliu Bankas	0,294	0,00	4,5	0,6	-
Snaige	0,286	0,00	-	1,2	-
TEO LT (Telekomas)	0,986	-0,50	16,7	2,5	6,8

Ä VALUUTA

Euroopa Keskpank

EUR/SEK ▲

9,3383

EUR/RUB ▲

86,3841

Austraalia dollar	AUD	1,548
Bulgaaria leev	BGN	1,956
Hiina jüaan	CNY	7,185
Hongkongi dollar	HKD	8,500
India ruupia	INR	74,233
Jaapani jeen	JPY	131,840
Kanada dollar	CAD	1,529
Korea won	KRW	1322,580
Norra kroon	NOK	9,522
Poola zlott	PLN	4,406
Rumeenia leu	RON	4,514

Singapuri dollar	SGD	1,559
Suurbritannia nael	GBP	0,759
Šveitsi frank	CHF	1,115
Taani kroon	DKK	7,463
Tai baat	THB	39,035
Tšehhi kroon	CZK	27,026
Türgi liir	TRY	3,224
Ungari forint	HUF	311,650
USA dollar	USD	1,092

Ä BÖRSIKAUBAD

Kütused 02.02

USD	
Nafta IPE, bbl	32,43
Nafta NYMEX, bbl	30,15
Mootoribensiin, t	386,00
Diislikütus, t	300,25
Kerge kütteõli, t	288,00
Masuut (1% väävel), t	152,25
Maagaas Henry Hub, btu, USD	2,027

Põllumajandus 02.02

nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, USc/nael	117,85
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	398,70
Kakao NYBOT, USD/t	2829,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	106,50
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	364,5

Värvilised metallid 01.02

USD/t	
Alumiinium LME	1516
Vask LME	4525
Plii LME	1715
Nikkel LME	8525
Tina LME	14830
Tsink LME	1612

Väärismetallid 02.02

USD/unts, unts = 31,105 g	
Kuld COMEX	1128,09
Plaatina NYMEX	865,05
Pallaadium NYMEX	495,93
Hõbe COMEX	14,35

Allikas: Bloomberg, kella 17 seisuga

Adam Grant

ANNA ja VÕTA

Miks teiste aitamine meid edukamaks muudab

klubihind 30,50
tavahind 38,50

The New York Timesi bestseller

Äripäeva raamatuklubi

raamatupood.aripaev.ee

12. veebruaril
ilmub Äripäeva lisana

REISILEHT

TEEMAD
- Uudised
- Milliseid võimalusi ja boonuseid turismifirmade kliendiprogrammid pakuvad
- Millised on interneti kasutamise võimalused lennujaamades ja lennukites
- Kuidas reisil kulusid kokku hoida?
- Toit kui riikide visiitkaart (sulle teadmiseks, et kirjutame loo, kus siis toome välja erinevate riikide olulisemad toidusündmused – Hiina puhul teeüritused, Itaalia puhul pasta- ja pitsaga seotud sündmused jne)
- Milliseid elamusi pakkuda väliskülalistele Eestis
- Tooted, mis muudavad reisimise hõlpsamaks
- Kuidas korraldada head videokonverentsi
- Nutirakendused, mis reisides hätta ei jäta

Reklaamipindu saab broneerida ja materjale esitada 3. veebruarini.

Valmisreklaamid esitada 4. veebruariks.

Reklaami projektijuht:
Sirle Kübar
sirle.kubar@aripaev.ee
tel 667 0053
faks 667 0200

Äripäev

PRIVILEEG
AINULT ÄRIPÄEVA LUGEJALE

PRIVILEEG ON EKSKLUSIIVNE OSTUKESKKOND JUST SINULE, ÄRIPÄEVA LUGEJALE. VAATA PAKKUMISI WWW.PRIVILEEG.EE

Avasta Privileegi talvepakkumised!

Teid ootab eksklusiivne valik unikaalseid tooteid ja teenuseid!

Leib Resto ja Aed – lihtsa sisu, aga suure hingega!
Privileegi kliendile kahekäiguline lõunapakkumine või kolmekäiguline õhtusöök kuni 37% soodsam!

Ankarsrum Originali köögikombain – super valik teie kööki!
Üks maailma parimaid ja vastupidavamaid köögikombaine on Ankarsrum.

Moodne köögikunst molekulaarkomplektiga!
Privileegil on rõõm esitleda midagi ainukordselt ägedat, millega saate valmistada meeldejäävaid roogasid ja kokteile.

Suusa- ja lumelauasõbra kvaliteetaeg!
Tali tuli taevast alla! Lõpuks ometi on Kiviõli nõlvad looduslikult lumised ja üliäge keskus avatud!

SPA18+ seminaripakett – rutiinist vabaks!
Virgutav kohvipaus, kolmekäiguline lõuna, eksklusiivne spaa – ja saunakeskuse SPA18+ külastus.

Parim padi – Mustamõisa toortatrapadi!
Mustamõisa toortatrapadi rahustavate ürtide ja Himaalaja kaljusoolaga.

Mustamõisa vägivallatud lambanahad!
Mustamõisa vägivallatud lambanahad on valmistatud Kihnu maalammaste pika ja kvaliteetse villaga kasukatest ning spetsiaalset viltimistehnikat kasutades.

Biorevitalisatsioon – sinu õnnelik nahk!
Privileegil on teile rõõm tutvustada Princess RICH biorevitalisatsiooni hooldustparim nooruslikkuse taastaja!

Vaadake kõiki pakkumisi: www.privileeg.ee

Dow Jones USA
16 449,18 -0,10%▼

OMX Stockholm
1328,55 -1,03%▼

OMX Helsinki
3190,20 -0,38%▼

EPI II samba indeks
165,23 +0,64%▲

ÄRIPÄEV 3. veebruar 2016
toimetaja Juhan Lang, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

Ä FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

01.02

Fond	ISIN	ost müük Kuupäev	NAV NAV	riski-aste OST	% aasta algusest MÜÜK	tootlus (p.a) % 12 kuud Risk	3 aastat YTD	5 aastat 1 aasta	fondi maht 3 aastat p.a.
5 aastat p.a.	Fondi maht								
Avaron Areneva Euroopa Fond D	EE3600108866	1-Feb-16	12,27	12,51	12,27	10,37%	-4,27%	-2,94%	5,07%

Compensa Life

29.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Balti Kasvuportfell, EUR	-	-	1,52	-	-3,50	2,80	3,90	2,90	6 937 992
Võlakirjaportfell, EUR	-	-	12,29	-	0,20	-0,30	1,30	2,30	912 905

Kasvuporfelli mahu info on antud seisuga 31.12.2015. Võlakirjaporfelli mahu info on antud seisuga 31.12.2015.

Danske Capital AS

01.02

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Danske Pension 25, EUR	1,04	1,05	1,05	4,98	-1,32	-1,85	3,14	2,68	13 627 077
Danske Pension 50, EUR	1,24	1,25	1,25	7,36	-2,49	-2,41	4,09	2,86	213 891 080
Danske Pension Intress, EUR	0,91	0,92	0,92	1,51	0,22	-0,35	1,89	2,36	4 720 921
Vabatahtlik Pensionifond Danske Pension 100 Pluss, EUR	1,65	1,69	1,66	10,08	-4,52	-3,07	6,01	4,16	4 600 775
Vabatahtlik Pensionifond Danske Pension Intress Pluss, EUR	0,78	0,80	0,79	2,12	0,13	-1,08	1,45	1,99	527 901

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

LHV Varahaldus

01.02

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Pensionifond L, EUR	1,51	1,52	1,52	3,24	-0,51	2,80	3,34	2,87	352 079 538
Pensionifond M, EUR	1,20	1,21	1,21	2,20	0,25	2,46	3,16	3,46	49 965 637
Pensionifond S, EUR	1,25	1,27	1,27	1,93	0,81	0,28	2,44	3,45	52 964 113
Pensionifond XL, EUR	1,31	1,32	1,32	3,61	-0,67	3,58	3,95	3,08	85 768 225
Pensionifond XS, EUR	1,17	1,18	1,18	1,71	0,65	0,38	2,69	3,75	17 654 114
Täiendav Pensionifond, EUR	1,49	1,50	1,50	3,73	-0,96	4,90	4,97	3,75	7 502 117
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	10,09	10,19	10,19		-11,02	-25,01	4,48	6,64	10 384 855,95
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	8,39	8,48	8,48	13,72	-8,04	-0,22	0,41	-1,56	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	5,36	5,42	5,42	13,72	-8,04	-0,22	0,41	-1,56	1 369 372

Mandatum Life

28.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	116,14	115,56	115,56	-	-2,52	-3,21	0,66	-	-
Konservatiivne, EUR	114,41	113,28	113,28	-	-1,16	-3,64	0,80	-	-
Tasakaalustatud, EUR	114,56	112,87	112,87	-	-0,12	-4,04	1,03	-	-
Progressiivne, EUR	110,53	108,36	108,36	-	0,74	-4,57	1,52	-	-
Agressiivne, EUR	119,81	117,46	117,46	-	0,93	-5,32	2,94	-	-
Investeerimisportfellid:									
Mandatum Life Fixed Income Abs, EUR	145,06	144,34	144,34	-	-0,87	-1,63	1,34	2,59	-
Mandatum Life Nordic High Yield Abs, EUR	90,45	90,00	90,00	-	-11,96	-11,88	-	-	-
Mandatum Life Convertible, EUR	101,58	101,07	101,07	-	-3,00	-5,86	-	-	-
Mandatum Life Europe Equity, EUR	124,26	121,82	121,82	-	-1,06	-7,46	-	-	-

Nordea Pensions Estonia

01.02

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Nordea Pensionifond A, EUR	1,02	1,03	1,03	7,06	-2,96	-3,06	3,78	3,4	168 103 542,55
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,85	0,86	0,86	10,51	-4,36	-3,19	4,81	3,77	19 334 219,49
Nordea Pensionifond B, EUR	0,93	0,94	0,94	4,42	-1,08	-2,67	2,16	2,83	19 597 801,45
Nordea Pensionifond C, EUR	0,87	0,88	0,88	2,04	0,69	-0,45	2,54	2,95	12 761 378,49
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,30	1,33	1,32	12,95	-6,21	-4,66	6,2	4,45	7 529 717,92
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,76	0,78	0,77	4,03	-0,75	-1,62	3,13	0	1 687 887,26

AS SEB Varahaldus

01.02

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
SEB Energiline Pf, EUR	0,791	0,799	0,799	9,98	-3,75	-5,42	3,25	1,51	33 450 203,83
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,895	0,904	0,904	1,82	-0,06	-1,84	-0,05	1,31	57 742 297,78
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,834	0,842	0,842	5,69	-1,56	-5,63	0,69	1,23	21 394 832,78
SEB Progressiivne Pf, EUR	1,001	1,011	1,011	7,30	-2,42	-5,36	2,06	1,55	408 288 444,57
SEB Aktiivne Pf, EUR	1,008	1,029	1,019	11,86	-5,32	-6,62	4,25	2,01	17 173 695,19
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,168	1,192	1,180	5,74	-1,47	-5,15	1,42	1,57	14 055 848,33

ASi SEB Pank vahendatavad fondid

01.02

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,601	1,601	1,601	2,11	0,38	-1,29	2,49	3,98	287 800 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	114,448	115,592	114,448	5,71	-0,68	-2,77	3,18		896 500 000,00
SEB Strategy Defensive Fund	111,993	111,993	111,993	3,16	0,1	-1,16	2,31		1 794 400 000,00
SEB Strategy Growth Fund	117,618	118,794	117,618	11,91	-3,53	-9,51	4,11		367 200 000,00
SEB Strategy Opportunity Fund	115,953	117,113	115,953	8,56	-1,63	-5,86	3,93		624 400 000,00

Vahendatavate fondide tagasivõtmis- ja väljalaskehindu saab vaadata www.seb.ee/fondikursid. Fondide mahud on seisuga 31.10.2015.

Fondivalitsejad

Avaron Asset Management Narva mnt 7D, B-korpus, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
AS GA Fund Management Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
AS GILD Property Asset Management Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealestate.com www.gildrealestate.com
AS SEB Varahaldus Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
Danske Capital AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@danskebank.ee, www.danskecapital.ee, www.danskebank.ee

Maaklerifirmad

Compensa Life Vienna Insurance Group SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensalife.ee, www.compensalife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402
Versobank AS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
Danske Bank Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB Enskilda Equities Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802
Mandatum Life Insurance Baltic SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee

Edukas Eesti

ootab uusi ideid
Eesti arengu kiirendamiseks.

Osalemiseks palume saata arvamusloo
koos oma fotoga aadressil **arvamus@aripaev.ee.**

Kolmele paremale artiklile on Äripäev koostöös EMT ja Elioni, Tallinna Kaubamaja, Danske Banki, Combimilli ja ACE Logisticsiga välja pannud väärikad auhinnad.

Võitja saab **10 000,**
teise koha omanik **3000** ja kolmas **2000** eurot.

Kaastöid võib saata 29. veebruarini 2016 (kaasa arvatud).
Laekunud tekste avaldame jooksvalt Äripäeva paberväljaandes ja veebis.Toimetus jätab endale õiguse tekste toimetaja ja lühendada.

Telia Äripäev COMBIMILL kaubamaja ace Logistics Danske Bank

Edukas Eesti

Äripäev
Nr 23 (5383) 03.02.2016
ISSN 1406-2585

TEGIJA TURUL

Justin Urquhart Stewart: Investoreid hirmutab praegu kõige enam see, mida nad ei näe.

Seven Investment Managementi kaasasutaja sõnul pole võimalik prognoosida, kust hakkab hoogu saama globaalne majanduskasv ning see hoiab inimesed hirmul.

OMX TALLINN
52 nädalat
Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimekirja aktsiate liikumisi.

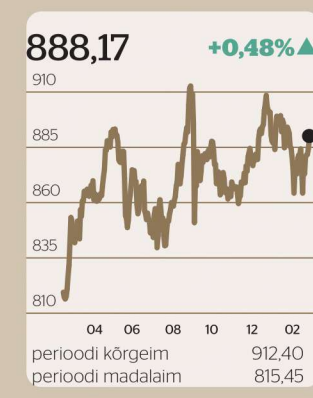

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Ä Portfell
Kuidas läheb Toomase investeeringutel?

päevane muutus
–0,18%

väärtus
234 700 €
26% raha
74% aktsiad

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetus, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

aktsiate päevane muutus, protsentides

Tallink	0,82
Tallinna Vesi	0,74
Olympic EG	0,57
Apranga	–0,39
Microsoft	–0,69
Berkshire Hathaway B-aktsia	–0,86
Apple	–0,91
Leroy Seafood	–1,22
Volkswagen	–1,52
iShares Europe Stoxx 600	–2,66
Statoil	–3,94

Viimased tehingud
ostis: 14. jaanuaril 285 Statoili aktsiat hinnaga 100,50 Norra krooni aktsia. Tehingusumma oli 28 642,50 NOKi ja komisjonitasu 134,40 NOKi.
ostis: 5. jaanuaril 19 Volkswageni aktsiat hinnaga 130,8 eurot aktsia. Tehingusumma oli 2485,2 eurot. Swedbanki vahendusel tehtud tehingu teenustasu oli 14,06 eurot.

Ä Sinu arvamus
Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

Augusti rehvivilin tasus lõppkokkuvõttes ära

Peaaegu pooleteist aasta jooksul olen müünud neli positsiooni ning nüüd tagantjärele vaadates näen, et see on end õigustanud.

Eelmise aasta augusti lõpus, kui aktsiaturgudel toimus Hiina ja maailmamajanduse ebakindluse tõttu äkiline krahh, pani see ka mind portfelli tõsisema pilguga üle vaatama. Tegemist oli hommikuga, kus ma autoga rehvide suitsedes koju sinna ununenud PIN-kalkulaatori järele sõitsin, et aktsiaid müüa.

ABB ja Burberry, millele ma juba pool aastat enne augusti kukkumist olin silma peale pannud, tundusid sel hetkel olevat need, mis esimesena kaubaks lähevad. Vaadates nüüd mõlema aktsia käekäiku, on müümine end õigustanud. ABB on pärast müüki kukkunud 6 protsenti ning Burberry 11,5 protsenti. Siinkohal tuletaksin meelde ka seda, et augustis mõtlesin korraks müüa portfellis olevad positsioonid pooleks ehk 50% kõikidest aktsiatest.

Täpselt aasta aega tagasi müüsin vasekaevandaja Southern Copperi aktsiad, mis on pärast seda langenud 7,5 protsenti. Veel enne seda, 2014. aasta 3. novembril, otsustasin müüa USA börsil kaupleva Jaapani aktsiafondi EWJ. See on pärast müüki langenud 6 protsenti.

> **Tagantjärele tarkus on see kõige targem, kuid investoril ei maksaks minevikus tehtud vigade tõttu pead norgu lasta.**
>
> investor Toomas

Endale õlale ei patsuta. Kindlasti pole selle kirjutise eesmärk ennast upitada, et kui tark ma mingil ajal olen aktsiate ja börside alal olnud. Tegemist on lihtsalt kokkuvõttega, kuidas läinud on ja kas aktsiamüük ennast õigustas. Samamoodi võiks ma tuua välja neid aktsiaid, mida olen plaaninud osta, kuid pole ostnud, ja mis tõusu need hiljem teinud on. Üks neist on näiteks odavlennufirma Ryanair. Eelmise aasta alguses tekkis korraks ka mõte põigata kaitsetööstusse, kuid otsustasin oma rahumeelsete vaadete pärast sinna sektorisse siiski mitte investeerida. Samas on need aktsiad teinud pärast seda paarikümneprotsendilise tõusu.

Ä Hind
Burberry aktsia on selge suuna alla võtnud

ALLIKAS: BLOOMBERG

Samamoodi võiksin mõelda ka nende aktsiate peale, millesse ma kiivalt usun, kuid mis on praegu nõrgaks osutunud. Näiteks Euroopa fond, Berkshire Hathaway, Volkswagen või Statoil. Pean siin aga arvestama, et pikaajalise investorina saan börsil oma ainukeseks sõbraks pidada vaid aega.

Samale vankrile ei plaani uuesti hüpata. Tihtilugu kipuvad investorid oma investeeringutesse armuma ja nendest ei taheta loobuda ka siis, kui investeering kaotab. Usun, et praegune maailmamajanduse seis on loonud olukorra, kus ma vana romaani ABB, Burberry, Southern Copperi ja EWJ-ga ei hakka uuesti üles soojendama. Kuigi Goldman Sachs teatas selle aasta alguses, et prognoosib luksuskaupade müüjatele, kelle hulgas on ka Burberry, 20% tõusu, usun, et ei hüppa samale vankrile uuesti.

Tagantjärele tarkus on see kõige targem, kuid investoril ei maksaks minevikus tehtud vigade tõttu pead norgu lasta, sest minevikus elamisega ei ole pilk suunatud tulevikku. Ja tulevikku vaatamine on aktsiaturgudel kõige tähtsam.

TÖÖSTUS

BP kahjum mullu aastakümnete suurim

Briti naftagigant BP teatas viimaste aastakümnete suurimast kahjumist, kuna ülimadal nafta hind rõhus tugevalt firma tulemustele.

2015. aastal kujunes BP kahjumiks kokku 6,5 miljardit dollarit, mis on Bloombergi andmetel vähemalt 30 aasta suurim. Ettevõtte aktsia hind langes eile Londoni börsil uudise peale 8%.

BP teatas aruandes, et hoolimata pingutustest ja kulude kärbetest mõjutas tulemusi väga palju siiski madal nafta hind. Nafta hind on langenud 12 aasta madalaimale tasemele ehk umbes 33 dollarile barrel. Kuna naftakartelli OPEC toodang aina kasvab, siis kestab turul ülepakkumine.

Ajad muutusid BP jaoks raskeks juba möödunud aastal, mil naftabarreli hind kukkus 60 dollarile.

PANE TÄHELE

Euroopa börsidel hirm tagasi. Regiooni aktsiad langesid eile juba teist päeva järjest.

Danske teatas aktsiate tagasiostust. Taani suurim pank kavatseb aasta jooksul osta tagasi 1,2 miljardi euro eest aktsiaid.

Swedbanki kasum jäi ootustele alla. Rootsi pank teenis möödunud aastal veidi väiksema kasumi, kui analüütikud ootasid.

Ä Loe veebist
Värsked börsiuudised
www.aripaev.ee/bors
Turgude ülevaade
investor.aripaev.ee

Äripäeva Akadeemia

Täpsem kava aadressil:
pood.aripaev.ee

Koolituse hind on **899 eurot** + km

Äripäev

Info ja registreerimine:
Annely Põder, telefon **667 0285**,
e-post **annely.poder@aripaev.ee**

09.03, 10.03 ja 29.03
PROFESSIONAALNE PROJEKTIJUHTIMINE
Ainus koolitus, mis annab aluse projektijuhi kutse omandamiseks
Koolitus annab:
- ettevalmistuse oma kompetentside tõendamiseks
- korrastatud mõistete süsteemi, mis vastab rahvusvahelistele standarditele
- senisele täiendõppele lisaks teadmised käitumuslikest ja kontekstuaalsetest kompetentsidest

Koolitaja on **TIIT VALM**